

**Sprawozdanie na temat
informacji niefinansowych**

FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. oraz
Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.
za okres 01.01.2018 – 31.12.2018

Spis treści

- 3** Wstęp
- 4** Relacje z interesariuszami

Strategia Odpowiedzialnego Biznesu

- 7** Opis modelu biznesowego
- 9** Zintegrowany System Zarządzania
- 10** Zarządzanie etyką
- 10** Zarządzanie ryzykiem
- 12** Polityka Ochrony Danych Osobowych

Obszar pracowniczy

- 13** Polityka Personalna
- 14** Polityka Różnorodności
- 15** Szkolenia i rozwój
- 17** Reprezentacja pracowników oraz poszanowanie prawa wolności do zrzeszania się
- 17** Kluczowe niefinansowe wskaźniki w obszarze personalnym
- 19** Bezpieczeństwo i Higiena Pracy (BHP)
- 21** Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności w obszarze BHP

Obszar Społeczny

- 22** Polityka Dobroczynności
- 23** Odpowiedzialność za produkt
- 24** Odpowiedzialny marketing
- 24** Poszanowanie praw człowieka
- 25** Przeciwdziałanie korupcji
- 26** RESPECT Index oraz audyty etyczne

Środowisko naturalne

- 27** Polityka Środowiskowa
- 28** Bioróżnorodność
- 31** Kluczowe wskaźniki efektywności w obszarze środowiskowym

Wstęp

Niniejsze Sprawozdanie (dalej: Sprawozdanie, Raport) obejmuje informacje niefinansowe dotyczące FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. oraz Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. za okres 1.1.2018-31.12.2018 i stanowi integralną część Skonsolidowanego Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. (dalej: Grupa Kapitałowa, Grupa FORTE lub Grupa)

Obowiązek przygotowania sprawozdania na temat informacji niefinansowych wynika wprost z nowelizacji Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U.2018.395 tj. z dnia 2018.02.20, dalej Ustawa o rachunkowości), wprowadzonej w oparciu o Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy (dalej: Dyrektywa).

Sprawozdanie zostało przygotowane na podstawie wewnętrznie opracowanego w Grupie Kapitałowej modelu raportowania.

Proces badania istotności informacji pozafinansowych umożliwiający pełną prezentację kluczowych zagadnień niefinansowych dokonany został z uwzględnieniem analizy wpływu Grupy na otoczenie i interesariuszy oraz wpływu otoczenia i interesariuszy na Grupę.

Podstawą do określenia zagadnień niefinansowych ujętych w raporcie było:

- analiza łańcucha dostaw,
- przegląd realizowanej Strategii Odpowiedzialnego Biznesu,
- analiza regulacji obejmująca przepisy prawa powszechnego, inne zbiory wytycznych odnoszących się do branży,
- analiza oczekiwań precyzowanych przez interesariuszy np. podczas audytów socjalnych, spotkań,
- przeprowadzenie pogłębionych wywiadów w przedstawicielami kluczowej kadry kierowniczej Grupy i pracownikami w poszczególnych obszarach,
- analiza rekomendacji zawartych w Aneksie 2 do Standardu Informacji Niefinansowych dot. istotności wskaźników niefinansowych w obszarze przedsiębiorstw przemysłowych. Opracowanie tego Standardu było koordynowane przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych oraz Fundację Standardów Raportowania.

Wśród obszarów społecznych i środowiskowych określonych w Dyrektywie i Ustawie o rachunkowości w Grupie Kapitałowej i w jednostce dominującej FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. uznano za istotne następujące z zagadnień niefinansowych:

Zagadnienia pracownicze, społeczne i dotyczące praw człowieka:

- zatrudnienie, równość i różnorodność,
- bezpieczeństwo i higiena pracy,
- rozwój i edukacja,
- prawa człowieka,
- zaangażowanie względem społeczności lokalnej.

Zagadnienia środowiskowe:

- surowce, materiały,
- paliwa i energia,
- emisje do atmosfery,
- odpady,
- bioróżnorodność.

Relacje z interesariuszami

Dynamiczny rozwój Grupy Kapitałowej nie byłby możliwy, gdyby nie współpraca z różnymi grupami interesariuszy, które mają wpływ na działalność FORTE i na które FORTE wpływa poprzez swoje decyzje, działania i ich skutki.

Polityka wobec interesariuszy FORTE została zapisana w dokumencie „Strategia dialogu z interesariuszami”.

Kluczowych interesariuszy zidentyfikowano w oparciu o kryterium wpływu na całokształt funkcjonowania przedsiębiorstwa, w tym na realizację strategii, dostarczane produkty i serwis.

Zarządzanie relacjami z interesariuszami odbywa się poprzez:

- identyfikację interesariuszy i ich oczekiwań,
- budowę relacji z nimi,
- zarządzanie ich oczekiwaniami i podnoszonymi przez nich kwestiami,
- odpowiadanie na wszystkie najistotniejsze kwestie sygnalizowane przez interesariuszy.

Grupa FORTE podejmując decyzje biznesowe, zasięga opinii interesariuszy kluczowych dla jej rozwoju, traktuje ich jako równorzędnych partnerów, regularnie weryfikuje ich potrzeby i oczekiwania.

Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. identyfikuje następujące główne grupy interesariuszy:

- Otoczenie wewnętrzne:
  - Pracownicy i współpracownicy,
  - Spółki Grupy Kapitałowej.
- Otoczenie społeczne:
  - Społeczności lokalne,
  - Potencjalni pracownicy,
  - Jednostki samorządu terytorialnego,
  - Media,
  - Administracja rządowa.
- Otoczenie rynkowe:
  - Klienci,
  - Dostawcy,
  - Wykonawcy i podwykonawcy,
  - Partnerzy biznesowi,
  - Uczestnicy rynku kapitałowego.

Strategia Odpowiedzialnego Biznesu

Integralną częścią realizowanej strategii biznesowej jest zapisana w dokumencie o nazwie „Strategia odpowiedzialnego biznesu Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.” strategia CSR.

Fundamentem działalności Grupy Kapitałowej i przyjętej strategii CSR są wartości: Współpraca, Odpowiedzialność, Rozwój i Wrażliwość.

Za swoje działania i ich wpływ na otoczenie Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. (dalej Grupa Kapitałowa, Grupa lub Grupa FORTE) ponosi odpowiedzialność: społeczną, środowiskową i biznesową.

Zdefiniowano główne obszary do których odnoszą się działania Grupy Kapitałowej, tj.:

- Otoczenie wewnętrzne: pracownicy i organizacja,
- Otoczenie społeczne: społeczność lokalna, potencjalni pracownicy,
- Otoczenie rynkowe: klienci, dostawcy, partnerzy biznesowi, kontrahenci, uczestnicy rynku kapitałowego,
- Środowisko.

W każdym z obszarów zostały zdefiniowane cele strategiczne i działania.

Celem strategicznym działań w obszarze otoczenia wewnętrznego jest kształtowanie wśród pracowników kultury współtworzenia i współodpowiedzialności za rozwój całej Grupy Kapitałowej.

Odpowiedzialność względem pracowników definiują następujące kierunki strategiczne:

- Propagowanie wartości: współpracy, odpowiedzialności, rozwoju, wrażliwości,
- Budowanie zaangażowania i motywacji,
- Pozyskanie najlepszych ludzi do pracy w organizacji,
- Inspirowanie do rozwoju, kreatywności,
- Tworzenie środowiska pracy wolnego od dyskryminacji,
- Kształtowanie postaw obywatelskich przy zachowaniu swobody wypowiedzi i wolności zrzeszania się,
- Wzmacnianie strefy zdrowia i bezpieczeństwa, promowanie aktywnego stylu życia.

Cele w obszarze wewnętrznym realizowane są poprzez następujące działania:

- Budowanie otwartych relacji między pracownikami na różnych szczeblach,
- Wspieranie dialogu międzypokoleniowego, stawianie na różnorodność,
- Kształtowanie postaw mających na celu identyfikację pracowników z wartościami Grupy,
- Wspieranie awansów wewnętrznych,
- Poszanowanie kapitału intelektualnego i różnorodności,
- Umożliwianie elastycznych form zatrudnienia,
- Zapewnienie szkoleń i rozwoju pracownikom na wszystkich szczeblach organizacji,
- Przeznaczanie odpowiednich środków finansowych, technicznych i technologicznych dla zapewnienia bezpiecznych warunków pracy,
- Priorytetowe traktowanie zadań wynikających z Polityki Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

Celem strategicznym Grupy FORTE w obszarze społecznym jest integracja społeczności lokalnej wokół ważnych celów.

Działania w obszarze społecznym dotyczą głównie:

- Wspierania inicjatyw mających na celu wyrównywanie różnic społecznych zgodnie z Polityką Dobroczynności,
- Wspierania edukacji, współpracy z uczelniami wyższymi i szkołami średnimi, organizowania praktyk, staży, pomocy dydaktycznej dla szkół i instytucji oświatowych,
- Współpracy z Fundacją AMF „NASZA DROGA”, w celu długofalowego kształtowania postaw młodzieży,
- Wspierania lokalnych wydarzeń kulturalnych: konferencji, festiwali, koncertów, wystaw zgodnie z Polityką Dobroczynności,
- Programów wolontariatu pracowniczego,
- Dialogu z władzami samorządowymi.

Grupa FORTE chce być liderem odpowiedzialnego biznesu, dlatego udoskonala system zarządzania dbając o transparentność procesów biznesowych. Takie podejście wpływa na sposób w jaki dąży do osiągnięcia zysku w biznesie i wzrostu wartości. Celem Grupy jest budowanie długotrwałych relacji z partnerami biznesowymi, opartych na zaufaniu i jasnych zasadach współpracy. Wybór partnerów biznesowych dokonywany jest w oparciu o przejrzyste kryteria gwarantujące równy dostęp do informacji.

Działania w obszarze rynkowym dotyczą głównie:

- Oferowania warunków współpracy opartych o jasne i zrozumiałe kryteria,
- Prowadzenia dialogu z interesariuszami Grupy, tj.: klientami, dostawcami, kontrahentami, partnerami biznesowymi i uczestnikami rynku kapitałowego,
- Konsultowania planów i działań, a także informowania o wynikach finansowych,
- Wymagania od dostawców spełnienia kryteriów jakościowych i etycznych,
- Prowadzenia warsztatów szkoleniowych i audytów dostawców,
- Ciągłego rozwijania oferty handlowej w oparciu o oczekiwania klienta,
- Przestrzegania wewnętrznego kodeksu działań marketingowych,
- Rzetelnego i zrozumiałego formułowania ofert handlowych, przekazów marketingowych i działań promocyjnych,
- Aktywnej, skutecznej i etycznej rywalizacji na rynku.

Celem strategicznym w obszarze środowiskowym jest dbałość o każdy element środowiska naturalnego i jego właściwa ochrona. Cel ten jest realizowany poprzez świadome prowadzenie działalności w sposób pozwalający racjonalnie korzystać z zasobów i walorów środowiska przyrodniczego.

Działania w obszarze środowiskowym dotyczą głównie:

- Minimalizowania wpływu na środowisko podczas pozyskiwania surowców, produkcji, pakowania i dystrybucji produktów,
- Wdrażania nowych technologii i modernizacji instalacji w celu minimalizacji oddziaływania na atmosferę, klimat i pozostałe komponenty środowiska naturalnego,
- Stosowania zasady redukcji u źródła już podczas projektowania wyrobów i opakowań. Zasada ta pozwala oszczędnie gospodarować materiałami w procesie produkcyjnym,
- Optymalizacji procesów produkcyjnych w celu minimalizacji zużycia podstawowych surowców, paliw i energii,
- Odpowiedzialnego zagospodarowywania wytworzonych odpadów, segregowania odpadów u źródła,
- Edukacji ekologicznej pracowników, współpracowników i kontrahentów.

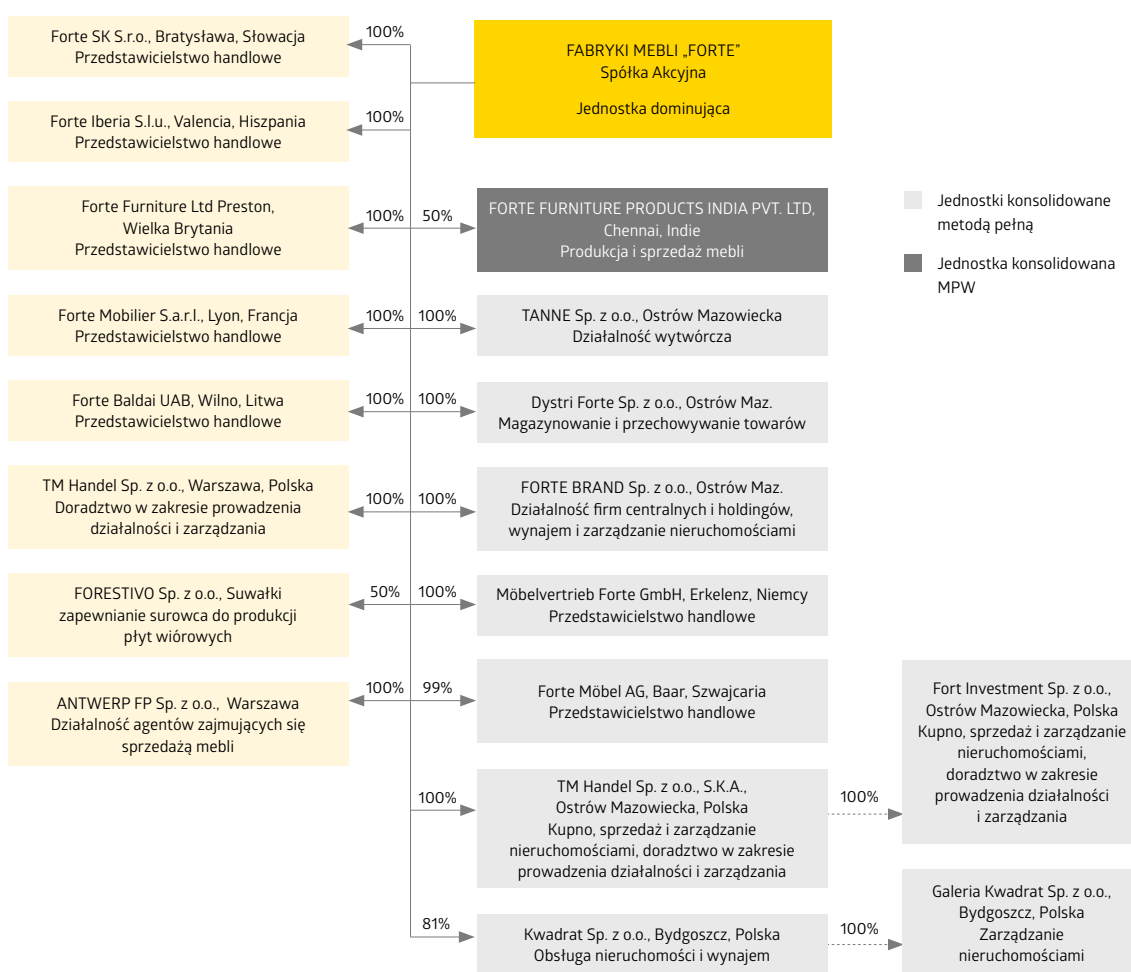

Opis modelu biznesowego

Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. to jeden z największych europejskich producentów mebli do samodzielnego montażu. Cztery zakłady produkujące meble zlokalizowane są w Ostrowi Mazowieckiej, Suwałkach, Białymstoku oraz Hajnówce. Całkowita powierzchnia produkcyjna fabryk mebli wynosi około 120.000 m², zaś powierzchnia magazynowa to około 70.000 m².

Piąty zakład to nowoczesna fabryka płyty zlokalizowana w okolicy Suwałk. W ramach integracji pionowej zakład ten zaspokaja w 100% zapotrzebowanie Fabryk Mebli „FORTE” S.A. na podstawowy materiał do produkcji mebli jakim jest płyta.

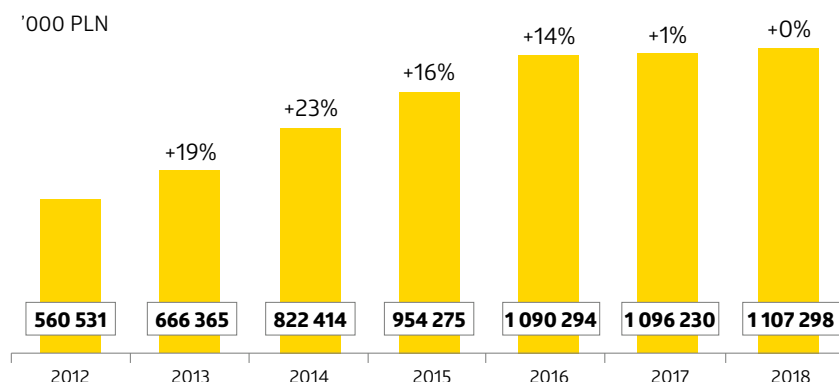
Grupę Kapitałową FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. stanowią następujące spółki

FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. sprzedają swoje produkty do największych detalicznych sieci meblowych w Europie. FORTE stawia na własne wzornictwo dostosowane do oczekiwań różnych klientów i rynków.

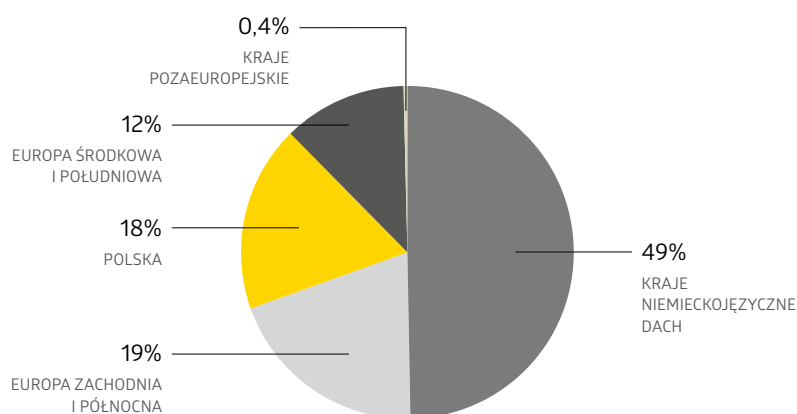
Oferta produktowa Grupy obejmuje ponad trzy tysiące modeli i podlega ciągłej rotacji. Każdego roku wprowadzane jest do oferty kilkaset nowych wzorów. Rozwój produktu i logistyki zmierza w kierunku spełnienia wymogów serwisowych dużych dystrybutorów. Spółka oferuje meble do samodzielnego montażu, funkcjonalne, wysokiej jakości, konkurencyjne cenowo. Celem strategicznym w obszarze produktowym jest szybkie reagowanie na zmieniające się trendy rynkowe i co za tym idzie innowacyjna produkcja, wykorzystanie nowoczesnych technologii i materiałów.

WYKRES 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY GRUPY KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. W LATACH 2012–2018 W TYS. PLN.

Eksport stanowi 82% sprzedaży FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. Grupa posiada własne organizacje sprzedaży na najważniejszych rynkach. Liderami na rynkach eksportowych są: Niemcy, Francja oraz Hiszpania. Sprzedaż na rynku polskim stanowiła 18,10% sprzedaży ogółem wobec 14,8% w roku 2017.

Największymi odbiorcami wyrobów Grupy jest: Roller GmbH z siedzibą w Niemczech oraz Grupa Steinhoff International z siedzibą w RPA.

FORTE chce być podmiotem o rozpoznawalnej i wiodącej roli w gronie światowych liderów w segmencie mebli RTA. Został opracowany szczegółowy plan rozwoju, który pozwoli na umocnienie na obecnych rynkach oraz rozwój na nowych. FORTE będzie koncentrowało swoją działalność na byciu dostawcą do największych sieci sprzedaży mebli. Rozwój klientów otwiera nowe rynki, a duże wolumeny zamówień pozwalają w optymalny sposób wykorzystywać moce produkcyjne. Kluczowym czynnikiem sukcesu realizacji planu sprzedaży jest wykorzystanie efektu konsolidacji rynku sprzedaży mebli w Europie. Jednocześnie FORTE chce zachować zróżnicowanie oferty na każdym z rynków.

Celem strategicznym FORTE jest osiągnięcie zdolności produkcyjnej, która stawia Spółkę na pozycji wyraźnego lidera, pozwala elastycznie dostosowywać procesy produkcyjne do potrzeb różnych rynków.

FORTE zamierza prowadzić inwestycje w sposób zrównoważony i dostosowywać je do zmieniającego się popytu. Grupa FORTE zakończyła w 2018 roku największe przedsięwzięcia inwestycyjne związane z budową fabryki płyty, dlatego też wydatki inwestycyjne w roku 2019 będą znacząco mniejsze.

Optymalizację kosztów Spółka osiąga poprzez wykorzystanie innowacyjnych technologii m.in.: zautomatyzowanych linii cięcia płyty, nowoczesnych wiertarek, robotów, systemów pakowania okuć. Spółka dostosowuje swoje moce produkcyjne zarówno do realizacji dużych zamówień, jak i do realizacji mniejszych, zindywidualizowanych zleceń. Dzięki nowoczesnym i elastycznym rozwiązaniom, FORTE może realizować jeden z kierunków swej polityki, czyli silną orientację na klienta.

Celem strategicznym FORTE jest zapewnienie wszystkim swoim fabrykom pełnej dostępności surowca i jednocześnie zachowanie elastyczności wyboru folii oraz rozmiarów płyt. W tym celu FORTE przeprowadziło integrację pionową uruchamiając w pierwszej połowie 2018 roku własną fabrykę podstawowego surowca do produkcji mebli. Powstają w niej płyty wiórowe najnowszej generacji, spełniające standardy jakościowe i ekologiczne (m.in. dot. emisji), a także surowce, ponadstandardowe wymogi norm z zakresu ochrony środowiska. Decyzja ta uniezależnia FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. od trudnego rynku surowcowego. Przewagi konkurencyjne, jakie zyska Grupa to przede wszystkim: autonomia, elastyczność w zakresie rozmiarów i dekorów, stabilność kosztowa, możliwość regulowania wielkości zapasu. Produkcja zakładu zapewnia pełne pokrycie własnych potrzeb produkcji mebli a nadwyżki, powyżej zapotrzebowania wewnętrznego, są odsprzedawane na wolnym rynku do podmiotów trzecich.

Celem Spółki na rok 2019 jest konsolidacja zarówno kosztowo-marżowa, jak i finansowa, czyli zwiększenie rentowności biznesu oraz poprawa sytuacji finansowej poprzez obniżenie wskaźnika zadłużenia do EBIDTA. FORTE zakłada poprawę rentowności pomimo obserwowanego wzrostu kosztów materiałów i kosztów wytworzenia.

Zintegrowany System Zarządzania

Działalność Grupy Kapitałowej FORTE oparta jest na wysokich standardach zarządzania procesami, uwzględniających szeroko rozumianą jakość, aspekty środowiskowe oraz aspekty związane z pochodzeniem materiału drzewnego. Potwierdzeniem realizowania polityki w tym zakresie jest certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania Jakością, Środowiskiem i FSC® (FSC® C118178). To ważny element, podnoszący konkurencyjność firmy, zwiększający zaufanie klientów do nas, jako wiarygodnego partnera.

Zakres systemu w części dotyczącej ISO 9001 (jakość) i ISO 14001 (środowisko) to „Projektowanie, produkcja i sprzedaż mebli”. W 2019 r. zakres ten zostanie rozszerzony w TANNE Sp. z o.o. o produkcję płyty wiórowej.

Wdrożony i utrzymywany systemem obejmuje działalność Biur Centralnych (m.in. projektowanie, technologia, zakupy, sprzedaż i logistyka) oraz fabryk w Ostrowi Mazowieckiej, Suwałkach, Białymstoku i Hajnówce oraz Dystry-Forte Sp. z o.o., a od marca 2018 r. również TANNE Sp. z o.o. (w zakresie procesów związanych z produkcją formatek płyty wiórowej oklejanej).

W stosowanym i doskonalonym Zintegrowanym Systemie Zarządzania zastosowano podejście procesowe, w ramach którego zidentyfikowano:

- procesy główne, związane z realizacją wyrobu,
- procesy zarządzania, związane z planowaniem strategii oraz zasobów,
- procesy pomiarów, analiz i doskonalenia,
- procesy pomocnicze, związane m.in. z administrowaniem dokumentami i zapisami, utrzymaniem infrastruktury i nadzorowaniem wyrobu niezgodnego.

Elementem dbałości o środowisko naturalne jest również nasze zaangażowanie w politykę promującą FSC®. System FSC jest pierwszym i obecnie chyba najbardziej rozpoznawalnym globalnie systemem certyfikacji lasów i produktów drzewnych. Certyfikacja systemu FSC® zapewnia taki system zaopatrzenia w surowce drzewne, który gwarantuje wykorzystanie wyłącznie surowców o znanym i udokumentowanym pochodzeniu. System wyklucza w całości możliwość zastosowania surowców pochodzących z kradzieży, pochodzących z nieznanymi źródłami, pozyskiwanych w ramach rabunkowej i nieodpowiedzialnej polityki wycięcia lasów, z obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych oraz innych źródeł budzących zastrzeżenia natury prawnej, społecznej i ekologicznej. Wprowadzając system gwarantujemy śledzenie łańcucha dostawy surowca od miejsca jego pozyskania do gotowego produktu, w którym został on użyty. Jedną z cech wyróżniających system certyfikacji FSC® jest to, iż łączy on wszystkie zainteresowane grupy na zasadach równorzędności. Dotyczy to aspektów społecznych, ekonomicznych i środowiskowych.

Od 2013 roku FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. posiadają certyfikat zgodności Systemu Kontroli Pochodzenia Produktu FSC® dla produkcji mebli. W 2018 roku rozszerzono zakres certyfikatu o produkcję płyty wiórowej w TANNE Sp. z o.o. A we wrześniu 2018 roku, po audicie recertyfikacyjnym, przeprowadzonym przez akredytowaną jednostkę certyfikującą NEPCon, została przedłużona ważność naszego certyfikatu o numerze NC-COC-013500 do 2023 roku w pełnym zakresie obowiązywania, tj. produkcja mebli i produkcja płyty wiórowej.

FORTE zamierza rozszerzyć Zintegrowany System Zarządzania o system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

Chcemy doskonalić nasze procesy i promować kulturę bezpieczeństwa w całej firmie, podnosić standardy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy. Certyfikacja i związane z nią audyty pomagają nam i wskazują kierunki dalszego rozwoju.

Rozszerzenie zakresu certyfikatu o System Ochrony Bezpieczeństwa i Higieny Pracy planowany jest na 2019 rok, a finałem będzie rozszerzenie dotychczasowego Zintegrowanego Systemu Zarządzania o standardy normy ISO 45001 w marcu 2020 roku. System BHP wymaga ciągłego rozwijania i doskonalenia działań, mających za zadanie zapewnić ochronę pracownikom, ale także wszystkim osobom znajdującym się na terenie firmy.

Dzięki wdrożeniu międzynarodowych standardów wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom naszych klientów wewnętrznych – pracowników – jak i zewnętrznych.

Jako firma odpowiedzialna chcemy dbać o bezpieczeństwo i zdrowie naszych pracowników. Chcemy zadbać o nasz wspólny sukces, który możemy osiągnąć jedynie dzięki zaangażowaniu nas wszystkich w te działania.

Zarządzanie etyką

Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. prowadzi swoją działalność przestrzegając najwyższych standardów etycznych. W 2018 r. opracowany został Kodeks etyczny Grupy. Głównym celem Kodeksu jest rekomendacja wartości, postaw oraz zasad zachowania podczas codziennej pracy. Kodeks odnosi się do następujących obszarów: relacji ze współpracownikami, klientami, dostawcami, konkurentami, otoczeniem zewnętrznym i środowiskiem naturalnym.

Wdrożenie Kodeksu poprzedzone jest szkoleniami organizowanymi dla Zarządu, kadry kierowniczej i pracowników na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej. W 2018 roku Zarząd i kadra kierownicza Grupy uczestniczyli w szkoleniach dotyczących szeroko rozumianej etyki, praw człowieka, zapobiegania mobbingowi i dyskryminacji, zapobiegania nadużyciom, poszanowaniu praw człowieka.

FORTE dąży do kształtowania swoich relacji z dostawcami w sposób uczciwy i partnerski. Do zasadniczych umów z dostawcami dołączane są Ogólne Warunki Dostaw, które określają zasady i oczekiwania w relacjach z dostawcami m.in. w zakresie etyki i przeciwdziałania korupcji.

Zarządzanie ryzykiem

System zarządzania ryzykiem w Grupie FORTE funkcjonuje w oparciu o przyjęty przez Zarząd dokument „Strategia i Polityka i Metodę Zarządzania Ryzykiem FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.”

Jako ryzyko została zdefiniowana możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało negatywny wpływ na realizację celów założonych w strategii.

Zadaniem systemu zarządzania ryzykiem jest pomóc władzom Spółki i kadry kierowniczej: zwiększyć prawdopodobieństwo osiągnięcia celów, zapewnić bezpieczeństwo i ciągłość realizacji zadań statutowych, minimalizować niekorzystne wpływy wewnętrzne i zewnętrzne, zagrażające stabilnemu, bezpiecznemu i racjonalnemu funkcjonowaniu, zapewnić efektywne funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej.

Zarządzanie ryzykiem stanowi stały, powtarzalny proces polegający na identyfikacji, analizie i ocenie ryzyka oraz podejmowaniu działań zaradczych, zapobiegających możliwości wystąpienia niekorzystnych skutków.

Celem jest utrzymanie ryzyka na poziomie akceptowalnym przez właściciela ryzyka w sposób, który umożliwi minimalizację zagrożeń i maksymalizację szans na osiągnięcie celów.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się na trzech poziomach: strategicznym, operacyjnym oraz konkretnego projektu.

Na poziomie strategicznym zarządzanie ryzykiem dokonuje się w odniesieniu do celów i zadań wynikających ze strategii biznesowej. Zarządzanie ryzykiem strategicznym znajduje się bezpośrednio w gestii Zarządu Spółki.

Na poziomie operacyjnym zarządzanie ryzykiem dokonuje się w odniesieniu do celów, zadań i procesów realizowanych w jednostkach organizacyjnych.

Na poziomie projektu zarządzanie ryzykiem jest dokonywane na każdym etapie realizacji konkretnego projektu.

Zdefiniowano zasady odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem. Pełną odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem ponosi właściciel ryzyka. Odpowiedzialność ta jest realizowana poprzez: zaprojektowanie zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem; wyznaczenie osób, które w imieniu właściciela, na co dzień zarządzają ryzykiem bieżącej działalności; ocenę zidentyfikowanego ryzyka; wyznaczenie poziomu ryzyka akceptowalnego.

Za wdrożenie i stosowanie zasad systemu zarządzania ryzykiem są odpowiedzialni: na poziomie strategicznym – Prezes Zarządu lub delegowany przez Prezesa Zarządu – Członek Zarządu lub dyrektor; na poziomie operacyjnym: dyrektorzy, kierownicy lub inne wyznaczone osoby, na poziomie projektu – kierownik projektu.

Zgodnie z założeniami dokumentu „Strategia, Polityka i Metodyka Zarządzania Ryzykiem”, przeprowadzane są przeglądy ryzyk. Identyfikowane są ryzyka w wymiarze zarządczym, ekonomicznym, środowiskowym i społecznym.

Główne ryzyka niefinansowe zidentyfikowane w Grupie:

- Ryzyka w obszarze personalnym i BHP:
  - Ryzyko braku możliwości realizacji zadań bieżących z uwagi na trudności w pozyskaniu wykwalifikowanej kadry pracowniczej. Z jednej strony jest to niemożność pozyskania specjalistów dysponujących odpowiednimi umiejętnościami, wiedzą i doświadczeniem, z drugiej zaś niemożność pozyskania wystarczająco dużej liczby osób do pracy. Ryzyko to jest ograniczane poprzez wdrażanie wielu programów szkoleniowych, aktywną rekrutację, współpracę w uczelniach wyższych, realizację programów rozwoju kadry, tworzenie zachęt jak przedszkole przyzakładowe, stały dialog z otoczeniem i pracownikami.
  - Ryzyko utraty życia lub zdrowia wskutek nieprzestrzegania wymagań w zakresie PPOŻ. i BHP; Ograniczane poprzez ciągłe szkolenia załogi, stałe uświadamianie o potencjalnych skutkach nieprzestrzegania zasad BHP. Spółki Grupy stale inwestują w modernizację infrastruktury PPOŻ., przeprowadzane są wewnętrzne przeglądy, audyty.
- Ryzyka w obszarze społecznym:
  - Ryzyko utraty reputacji lub wiarygodności na skutek niezastosowania się Grupy Kapitałowej FORTE, pracowników lub podmiotów współpracujących do przepisów prawa, praktyk rynkowych, regulacji wewnętrznych. Zarządzanie ryzykiem utraty reputacji FORTE polega przede wszystkim na:
    - zapobieganiu angażowania FORTE w działalność niezgodną z prawem,
    - zapewnieniu ochrony informacji / tajemnicy przedsiębiorstwa oraz równego dostępu do informacji dla naszych interesariuszy.
    - propagowaniu standardów etycznych, wdrożenie Kodeksu etycznego,
    - zarządzaniu konfliktami interesów oraz zapobieganiu sytuacjom, w których postępowanie pracowników FORTE w sprawach służbowych sprawiałoby wrażenie interesowności,
    - profesjonalnym, rzetelnym i przejrzystym formułowaniu oferty produktowej oraz przekazów reklamowych i marketingowych.
  - Ryzyko wystąpienia nadużyć ze strony pracowników, kontrahentów. Eliminowane poprzez stosowanie zapisów polityki przeciwdziałania nadużyciom oraz przeglądy poszczególnych obszarów Spółki pod kątem zagrożenia nadużyciami
- Ryzyka w obszarze ochrony środowiska:
  - Ryzyko niekontrolowanej emisji do powietrza wskutek awarii urządzeń ograniczających emisje technologiczne i ze spalania paliw. Ryzyko to jest ograniczane poprzez bieżącą kontrolę instalacji i uświadamianie pracownikom możliwych skutków potencjalnych zdarzeń. Wszystkie urządzenia i systemy w fabrykach regularnie poddawane są przeglądom. Regularne badanie poziomu emitowanych zanieczyszczeń, obserwo-

wanie wskaźników oraz sukcesywna modernizacja instalacji oczyszczającej pozwala Spółce na zachowanie dopuszczalnego poziomu emisji zanieczyszczeń, co potwierdzają kontrole zewnętrzne.

- Ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego wskutek niewłaściwego magazynowania substancji bądź odpadów. W Grupie przyjęto rozwiązania, dedykowane zapobieganiu zanieczyszczeniu środowiska takie jak: magazynowanie odpadów niebezpiecznych w szczelnych pojemnikach ustawionych na utwardzonym podłożu w wydzielonych pomieszczeniach magazynowych, stosowanie urządzeń oczyszczających ścieki deszczowe przed ich wprowadzeniem do środowiska.

Polityka Ochrony Danych Osobowych

Od 25 maja 2018 r. na terenie całej Unii Europejskiej, w tym w Polsce, obowiązuje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, dalej RODO)

Do tego momentu Spółka stosowała zasady ochrony danych osobowych zgodnie z regulacjami Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Od 2016 r. funkcjonowała w Spółce „Polityka ochrony danych osobowych w FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.” oraz instrukcję zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.

W pierwszej połowie 2018 roku w FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. odbył się audyt zgodności działań Spółki z regulacjami RODO. Audyt przeprowadził podmiot specjalizujący się w ochronie danych osobowych. W 2018 r. Zarząd FABRYK MEBLI „FORTE” S. A. podjął uchwałę w sprawie przyjęcia dokumentacji ochrony danych osobowych w FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. Jest dokument, który zawiera pełną dokumentację kompleksowo regulującą zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych zgodnie z RODO i Ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych. Spółka posiada rejestr czynności przetwarzania, który jest na bieżąco aktualizowany zgodnie z przyjętymi regulacjami. FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. jako Administrator Danych Osobowych nie powołała Inspektora Ochrony Danych, natomiast wyznaczyła przedstawiciela Administratora danych ds. ochrony danych osobowych. Pracownicy przetwarzający dane osobowe otrzymują upoważnienia do przetwarzania danych i są rejestrowani w specjalnym rejestrze osób upoważnionych do przetwarzania danych. W celu zapewnienia pracownikom odpowiedniego poziomu wiedzy na temat ochrony danych osobowych zostały przeprowadzone szkolenia w których uczestniczyło ponad 300 osób.

Obszar pracowniczy

Polityka Personalna

Zagadnienia związane z zatrudnianiem pracowników, ich rozwojem oraz tworzeniem właściwego środowiska pracy są najważniejsze dla długoterminowego zrównoważonego rozwoju Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. (dalej: Grupa kapitałowa, grupa FORTE lub Grupa).

„Polityka Personalna FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.” stosowana jest we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej i wyznacza podstawowe zasady stosowane w relacjach z pracownikami oraz cele do osiągnięcia w tym obszarze w perspektywie aktualnej strategii rozwoju.

Celem jaki przed całym kierownictwem FORTE stawia Polityka Personalna jest pozyskiwanie i utrzymanie jak najlepszych pracowników, ich ciągły rozwój oraz budowanie zaangażowania i motywacji. Głównymi zasadami Polityki Personalnej są: transparentność, równe traktowanie w zatrudnieniu, poszanowanie różnorodności oraz ciągły rozwój pracowników.

Działania prowadzone w ramach Polityki Personalnej obejmują:

- w obszarze rekrutacji:
  - planowanie zapotrzebowania na personel odbywa się w oparciu o strategię firmy,
  - w pierwszej kolejności na obsadzane stanowiska poszukiwani są kandydaci wewnętrzni,
  - kandydatom zewnętrznym zapewniony jest równy dostęp do składania aplikacji,
  - rekrutacje prowadzone są w oparciu o obiektywne kryteria, metody i narzędzia, zgodnie z obowiązującą Procedurą rekrutacyjną,
  - zakaz zatrudniania osób młodocianych oraz dzieci,
  - system poleceń pracowniczych „Polecaj i zarabiaj z FORTE”.
- w obszarze szkolenia i rozwoju:
  - programy rozwojowe prowadzonej przez Spółkę Akademii FORTE skierowane są dla wszystkich grup pracowników,
  - podnoszenie kompetencji pracowników jest zaproszeniem po partnerstwa i współudziału w budowaniu przyszłości oraz tworzeniu sukcesu Spółki i Grupy Kapitałowej,
  - szkolenia wstępne z zakresu wiedzy ogólnofirmowej, stanowiskowej i szkolenia obowiązkowe dla pracowników rozpoczynających pracę w FORTE w ramach projektu „Onboarding”,
  - wdrożenie Lean Management.
- w obszarze wynagrodzeń:
  - obowiązujący w Grupie system wynagradzania uwzględnia jakość świadczonej pracy, poziom wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania powierzonych pracownikowi obowiązków,
  - wartościowanie stanowisk pracy.

- w obszarze motywowania i budowania zaangażowania:
  - Grupa FORTE oferuje szereg świadczeń pozafinansowych w tym wsparcie w kształceniu, kontakt z kulturą i sztuką,
  - projekt „Rozmowy rozwojowe” dla menadżerów i pracowników administracyjnych, polegający na zapewnieniu skutecznego, ciągłego procesu rozwoju kadry.
- w obszarze kształtowania wizerunku firmy jako odpowiedzialnego pracodawcy:
  - uruchomienie profili firmowych w social mediach,
  - wsparcie rozwoju szkolnictwa zawodowego (klasy patronackie technologii drewna, mechatronik, automatyk, operator maszyn drzewnych),
  - współpraca z uczelniami wyższymi (staże i praktyki, udział w targach pracy),
  - współpraca z lokalnymi samorządami,
  - współpraca z Fundacją „Mamo pracuj”, działania aktywizujące kobiety,
  - przygotowanie Kodeksu etycznego dla Grupy FORTE,
  - udział w audytach etycznych SMETA,
  - Respect Index.

Polityka Różnorodności

Zasady „Polityki Różnorodności FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.” (dalej: Polityka Różnorodności) zostały zaimplementowane we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. Celem wskazanym w Polityce Różnorodności jest tworzenie takich miejsc pracy, w których wszyscy, bez względu na wiek, płeć, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, przekonania polityczne, stan zdrowia, niepełnosprawność, status rodzinny, wyznanie, styl życia, orientację seksualną, czy jakiegokolwiek inne kryterium, będą czuli się doceniani, dowartościowani i będą mogli w pełni rozwijać się, czerpiąc satysfakcję i zadowolenie z pracy.

Kolejnym celem Polityki Różnorodności jest budowanie świadomości i kultury organizacyjnej Spółki otwartej na różnorodność, która przyczynia się do sukcesu organizacji, prowadzi do zwiększenia efektywności pracy, przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi oraz wpływa na poprawę wyników osiągniętych przez Grupę FORTE.

Polityka Różnorodności realizowana w Grupie FORTE obejmuje między innymi następujące obszary:

- zarządzanie różnorodnością w miejscu pracy – zróżnicowanie pracowników pod względem płci, wieku, wykształcenia, kompetencji, pochodzenia kulturowego i narodowego,
- edukacja, szkolenia i rozwój osobisty – każdy pracownik, bez względu na zajmowane stanowisko, wiek czy płeć ma równy dostęp do kształcenia. FORTE wychodzi naprzeciw oczekiwaniom pracowników prowadząc cykliczne programy rozwojowe tzw. Akademii FORTE, spójne ze strategią i celami firmy,
- przełamywanie barier w miejscu pracy – zróżnicowanie pracowników pod względem kraju pochodzenia, współpraca z zagranicznymi partnerami,
- działanie na rzecz zapobiegania dyskryminacji i mobbingowi w miejscu pracy – zgodnie z obowiązującą Procedurą rekrutacji, kluczowym kryterium podczas procesu rekrutacji jest posiadane doświadczenie oraz umiejętności kandydata,
- dialog międzypokoleniowy – organizowane są dla pracowników zajęcia sportowe oraz spotkania kulturalne skierowane do osób z różnych pokoleń.

Świadczenia pozapłatowe

W Spółkach Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. stosowane są dodatkowe świadczenia pozapłatowe dedykowane dla wszystkich pracowników. Do najistotniejszych należą:

- wprowadzenie pakietów prywatnej opieki medycznej,
- współfinansowanie przez pracodawcę dwóch przyzakładowych, dwujęzycznych przedszkoli z oddziałami żłobkowymi, uruchomienie drugiej placówki w 2018 roku, w Suwałkach,
- wprowadzenie projektu „Witamy Mamy” dla kobiet wracających po urlopach macierzyńskich,
- program doceniający pracę pracowników odchodzących na emeryturę „Pożegnania emerytów”,
- finansowanie przez pracodawcę profilaktyki zdrowotnej,
- dofinansowanie kosztu wynajmu mieszkań dla pracowników, którzy po zatrudnieniu przeprowadzili się, a wcześniej mieszkali w dużej odległości od siedziby Spółki,

- dofinansowanie do funkcjonowania drużyn sportowych,
- organizacja kolonii artystycznych i obozów dla dzieci pracowników,
- zajęcia językowe dla dzieci pracowników,
- organizowanie wydarzeń i spotkań kulturalnych,
- pikniki firmowe,
- Zakładowe Fundusze Świadczeń Socjalnych dostosowane dla pracowników poszczególnych oddziałów i spółek.

Badanie satysfakcji z pracy

W roku 2017 po raz pierwszy w Grupie FORTE przeprowadzono badanie satysfakcji z pracy. Celem badania było poznanie opinii każdego z pracowników na temat funkcjonowania firmy, komunikacji, współpracy i możliwości rozwoju w ramach organizacji.

Ankiety badawczą wypełniło 2 495 pracowników.

Spółka powołała ambasadorów badania, którzy uczestniczyli w spotkaniach z pracownikami i promowali badanie oraz ideę dialogu. Wynik ogólny satysfakcji z pracy w Grupie FORTE wyniósł 3,41 w skali 1–5.

Wyniki badania pozwoliły wskazać obszary, które zdaniem pracowników najbardziej wpływają na poziom satysfakcji z pracy.

To właśnie im Zarząd FORTE w najbliższym czasie poświęci najwięcej uwagi.

W roku 2018 zostały podjęte działania, które pracownicy wskazywali jako istotne elementy poprawy satysfakcji i komfortu pracy. Zarządzający obszarami opracowali „programy naprawcze” zwiększające efektywność pracy poprzez lepsze wykorzystanie dostępnych zasobów, zwiększenie kanałów i dostępności do informacji, transparentność wynagrodzeń, jak również poprawę bezpieczeństwa pracy. Głównymi projektami realizującymi powyższe cele było wartościowanie stanowisk pracy, prace nad Kodeksem etycznym oraz uwzględnienie zgłaszanych potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych lokalizacjach.

Celem długoterminowym dla FORTE jest poprawa satysfakcji z pracy pracowników o 0,5% w kolejnym badaniu.

Szkolenia i rozwój

Pracownicy FORTE mają możliwość rozwoju i podnoszenia swoich kwalifikacji na wielu płaszczyznach. Uczestniczą w wewnętrznych programach rozwojowych, a także w zewnętrznych konferencjach i szkoleniach specjalistycznych. W ciągu roku przeprowadzanych jest wiele szkoleń wewnętrznych organizowanych i prowadzonych przez specjalistów z danych dziedzin zatrudnionych lub współpracujących z FORTE.

Akademia FORTE

Akademia FORTE to opracowany specjalnie na potrzeby Spółki program rozwoju obejmujący swoim zasięgiem wszystkie grupy pracowników. Program Akademii kieruje ofertę do wyższej kary kierowniczej, średniej kadry kierowniczej, pracowników średniego szczebla oraz do pracowników liniowych.

Zarząd FORTE traktuje ten program jako zaproszenie pracowników do partnerstwa i współudziału w budowaniu przyszłości firmy.

Programy Akademii FORTE realizowane są we współpracy z najlepszymi szkołami biznesu, trenerami i specjalistami w danych obszarach. Dotychczas w roku 2016 i 2017 partnerami FORTE przy realizacji Akademii FORTE była między innymi Szkoła Biznesu Politechniki Warszawskiej oraz IBD Business School.

Każdy pracownik bez względu na zajmowane stanowisko, wiek czy płeć ma równy dostęp do kształcenia. FORTE wychodzi naprzeciw aspiracjom i ambicjom pracowników, spójnych ze strategią i celami firmy.

W latach 2016 i 2017 zrealizowano w ramach Akademii FORTE następujące programy rozwojowe:

- program Wszechstronnego Przywództwa – skierowany do wyższej kadry kierowniczej (33 absolwentów programu),
- pierwsza edycja studiów podyplomowych – skierowana do średniej kadry kierowniczej oraz pracowników z dużym potencjałem rozwojowym (21 absolwentów),
- Akademia FORTE Kierowników i Mistrzów – program skierowany do średniej kadry kierowniczej (103 absolwentów),
- Akademia FORTE pracowników liniowych (114 absolwentów),
- druga edycja studiów podyplomowych – skierowana do średniej kadry kierowniczej oraz pracowników z dużym potencjałem rozwojowym (20 absolwentów).

W roku 2018 Akademia FORTE przebudowana została w program, który obejmuje już cały system szkoleń w Grupie FORTE.

Realizacja ciągłego doskonalenia wiedzy i umiejętności odbywała się w 2018 roku poprzez następujące działania:

- warsztaty Lean Management,
- szkolenia związane z onboardingiem, czyli wdrażaniem nowych pracowników w obowiązki, organizację i kulturę pracy w firmie,
- warsztaty przygotowujące do rozmów rozwojowych,
- szkolenia trenerów wewnętrznych,
- warsztaty wspierające projekty ogólnofirmowe.

W poszczególnych obszarach i Spółkach Grupy Kapitałowej występują dodatkowe potrzeby w zakresie szkoleń i konferencji specjalistycznych. Biuro Personalne razem z dyrektorami poszczególnych biur i obszarów dokonuje diagnozy potrzeb rozwojowych pracowników w poszczególnych obszarach Spółki i proponuje programy szkoleniowe wspierające realizację celów biznesowych organizacji.

Zarządzanie talentami

Wartością FORTE jest każdy pracownik, który chce rozwijać swój potencjał i może wnieść do Spółki o wiele większy wkład niż na obecnym stanowisku. Zarządzanie talentami obejmuje uczestników i absolwentów programów rozwojowych Akademii FORTE, czyli pracowników liniowych, kierowników, mistrzów oraz absolwentów studiów podyplomowych Akademii FORTE.

Celem zarządzania talentami w FORTE jest z utrzymanie w Spółce i Grupie Kapitałowej pracowników o unikatowych, specjalistycznych kompetencjach.

Programy stażowe i współpraca ze szkołami średnimi i uczelniami

Spółka aktywnie zabiega o zatrudnianie absolwentów. W tym celu współpracuje z najlepszymi uczelniami technicznymi oraz ekonomicznymi w Polsce. W ramach współpracy FORTE bierze udział w targach pracy, organizuje warsztaty dla studentów, wycieczki do fabryk Grupy FORTE. „Dni z FORTE” to spotkania ze studentami na uczelniach współpracujących z FORTE, w czasie których studenci mają możliwość zapoznania się z działalnością Spółki oraz możliwą w FORTE ścieżką kariery.

Z inicjatywy FORTE zostały utworzone dwa nowe kierunki studiów:

- inżyniera meblarstwa (studia zaoczne) na Politechnice Białostockiej,
- studia dualne – Wydział Politechniczny PWSZ w Suwałkach.

Od 2013 roku funkcjonuje w FORTE program stażowy. Absolwenci mają możliwość odbycia stażu w obszarze produkcji, w dziale technicznym lub w innych biurach. Stażyści mają zapewnioną opiekę merytoryczną, udział w konkretnych projektach oraz samodzielną realizację zadań. Staże mają charakter odpłatny. W czasie stażu Spółka zapewnia wyżywienie i zakwaterowanie.

W 2018 r. w programie stażowym wzięło udział 21 studentów, z czego 12 otrzymało propozycje zatrudnienia w FORTE. Nowym działaniem było zainicjowanie programu stażowego dla studentów obcojęzycznych. Po raz pierwszy w programie stażowym wzięli udział studenci obcojęzyczni, pochodzenia hinduskiego, których dalszy rozwój zawodowy planowany jest w fabrykach Grupy FORTE

Dbając o rozwój szkolnictwa zawodowego FORTE zaangażowane jest w utworzenie i wsparcie klas patronackich „FORTE Z KLASĄ”, kształcących techników technologii drewna, mechatroników i automatyków, operatorów maszyn drzewnych. W roku 2018 realizacja kształcenia w/w zawodów odbywała się w czterech szkołach średnich na terenie Ostrowi Mazowieckiej, Białegostoku oraz Suwałk. Uczniowie klas patronackich odbywają praktyki zawodowe na terenie fabryk, uczestniczą w dedykowanych lekcjach prowadzonych na terenie współpracujących z FORTE uczelni wyższych, biorą udział w konkursach zawodowych. Najlepsi uczniowie objęci są programem stypendialnym.

Reprezentacja pracowników oraz poszanowanie prawa wolności do zrzeszania się

W Grupie Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. funkcjonują związki zawodowe. Mają one pełny dostęp do informacji, prawo do przeprowadzania uzgodnień i konsultacji. Spółka prowadzi konstruktywny dialog ze związkami zawodowymi. Obie strony dialogu dyskutują, wymieniają się informacjami, wnioskami i dokonują wspólnych ustaleń. Odbywają się spotkania, podczas których omawiane są najważniejsze dla pracowników kwestie, zmiany organizacyjne oraz inne zgłaszane problemy i wnioski. Obie strony mają możliwość dyskusji, wymiany zdań i doświadczeń.

Związki zawodowe biorą aktywny udział w działalności socjalnej FORTE.

Kluczowe niefinansowe wskaźniki w obszarze personalnym

TABELA 1. ZATRUDNIENIE W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. NA 31 GRUDNIA 2018 I 2017 ROKU

	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
	2018	2017	2018	2017
Liczba osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia	3 123	3 213	3 564	3 559
Liczba etatów na dzień 31 grudnia	3 114	3 206	3 552	3 551

TABELA 2. ZATRUDNIENIE W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. WEDŁUG PŁCI I STRUKTURY WIEKOWEJ NA 31 GRUDNIA 2018 I 2017 ROKU

	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
	2018	2017	2018	2017
Kobiety	1 075	1 065	1 142	1 123
poniżej 30 lat	258	257	273	269
30-50 lat	583	586	627	622
powyżej 50 lat	234	222	242	232
Mężczyźni	2 048	2 148	2 422	2 436
poniżej 30 lat	629	722	756	819
30-50 lat	936	932	1 113	1 078
powyżej 50 lat	483	494	553	539
Razem	3 123	3 213	3 564	3 559

TABELA 3. ZATRUDNIENIE W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.

WEDŁUG RODZAJU UMOWY O PRACĘ NA 31 GRUDNIA 2018 I 2017 ROKU

	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
	2018	2017	2018	2017
Pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy na czas określony	866	1 611	1 057	1 771
Pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy na czas nieokreślony	2 257	1 602	2 507	1 788
Razem	3 123	3 213	3 564	3 559

TABELA 4. PRZYJĘCIA PRACOWNIKÓW W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.

I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. WEDŁUG PŁCI I STRUKTURY WIEKOWEJ W 2018 I 2017 ROKU

	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
	2018	2017	2018	2017
Kobiety	241	244	265	264
poniżej 30 lat	141	111	148	118
30-50 lat	77	106	90	117
powyżej 50 lat	23	27	27	29
Mężczyźni	475	666	661	803
poniżej 30 lat	269	405	360	461
30-50 lat	176	221	251	292
powyżej 50 lat	30	40	50	50
Razem	716	910	926	1067

*Dane nie obejmują pracowników, którzy zmienili pracodawcę w ramach przesunięć w Grupie Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.

TABELA 5. ODEJŚCIA PRACOWNIKÓW W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.

WEDŁUG PŁCI I STRUKTURY WIEKOWEJ W 2018 I 2017 ROKU

	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
	2018	2017	2018	2017
Kobiety	215	176	227	178
poniżej 30 lat	108	62	111	63
30-50 lat	79	73	84	74
powyżej 50 lat	28	41	32	41
Mężczyźni	533	571	635	625
poniżej 30 lat	296	318	343	350
30-50 lat	182	191	228	211
powyżej 50 lat	55	62	64	64
Razem	748	747	862	803

*Dane nie obejmują pracowników, którzy zmienili pracodawcę w ramach przesunięć w Grupie Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.

TABELA 6. SKŁAD ZARZĄDU FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. WEDŁUG PŁCI I STRUKTURY WIEKOWEJ NA 31 GRUDNIA 2018 I 2017 ROKU

	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.	
	2018	2017
Kobiety	1	1
poniżej 30 lat		
30-50 lat	1	1
powyżej 50 lat		
Mężczyźni	4	4
poniżej 30 lat		
30-50 lat		1
powyżej 50 lat	4	3
Razem	5	5

**TABELA 7. ŚREDNIA LICZBA GODZIN SZKOLENIOWYCH PRZYPADAJĄCYCH NA PRACOWNIKA W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.
I W GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. W PODZIALE NA STANOWISKA W ROKU 2018 I 2017.**

	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
	2018	2017	2018	2017
Pracownicy liniowi	8	32	7	31
Specjaliści	16	19	14	18
Kierownicy	39	61	34	55
Dyrektorzy	39	13	37	13
Razem	10	31	10	29

*Powyższe zestawienie nie obejmuje szkoleń obowiązkowych związanych z BHP, PPOŻ, Instruktarzy stanowiskowych.

**TABELA 8. ŚREDNIA LICZBA GODZIN SZKOLENIOWYCH PRZYPADAJĄCYCH NA PRACOWNIKA W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.
I W GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. WEDŁUG PŁCI W ROKU 2018 I 2017.**

	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
	2018	2017	2018	2017
Kobiety	11	30	11	27
Mężczyźni	10	32	9	30
Razem	10	31	10	29

*Powyższe zestawienie nie obejmuje szkoleń obowiązkowych związanych z BHP, PPOŻ, Instruktarzy stanowiskowych.

Bezpieczeństwo i Higiena Pracy (BHP)

Grupa FORTE priorytetowo traktuje zapewnienie pracownikom i współpracownikom przebywającym na terenie zakładów produkcyjnych odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy.

Polityka Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Grupie Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. (dalej: Polityka BHP).

Jako pracodawca FORTE podejmuje nieustanne działania w celu ochrony życia i zdrowia pracowników. Celem jest eliminacja wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków w środowisku pracy, eliminacja zdarzeń potencjalnie wypadkowych oraz minimalizacja zagrożeń. Do osiągnięcia tego celu Spółki z Grupy FORTE wprowadzają procedury angażujące kierownictwo i wszystkich pracowników do ciągłego

poprawiania bezpieczeństwa na każdym stanowisku pracy i w każdym procesie produkcyjnym oraz eliminację zagrożeń występujących w prowadzonych procesach.

Zadania wskazane w Polityce BHP:

- zapewnienie odpowiednich środków finansowych, technologicznych, technicznych i organizacyjnych dla realizacji postawionych celów BHP i zadań,
- identyfikacja zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo i zdrowie pracowników oraz podejmowanie niezbędnych działań profilaktycznych,
- dbałość o podnoszenie poziomu kompetencji i świadomości wszystkich pracowników w zakresie bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia, między innymi poprzez prowadzenie regularnych szkoleń,
- bezwzględne przestrzeganie regulacji prawnych, przepisów, zasad oraz innych wymagań odnoszących się do zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy,
- zapobieganie wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym oraz zdarzeniom potencjalnie wypadkowym i niebezpiecznym poprzez propagowanie kultury bezpieczeństwa i higieny pracy wśród pracowników oraz wzajemnej odpowiedzialności za życie i zdrowie,
- nadrzędnym celem jest zmniejszenie liczby wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych występujących w fabrykach do zera.

Uzupełnieniem Polityki BHP jest dziewięć procedur wskazujących zasady postępowania, tj.:

1. Organizacja stanowisk pracy. W procedurze zostało opisane postępowanie jakim powinien kierować się organizator stanowiska pracy.
2. Ocena ryzyka zawodowego. W procedurze zostały ustalone reguły postępowania przy zarządzaniu ryzykiem zawodowym.
3. Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W procedurze zostały opisane rodzaje badań i pomiarów jakie należy wykonywać oraz stale monitorować.
4. Stosowanie znaków i sygnałów bezpieczeństwa. Procedura określa rodzaje znaków i sygnałów BHP oraz szczegółowe zasady ich rozmieszczania na terenach zakładów.
5. Stosowanie preparatów chemicznych. W procedurze zostały określone ścisłe zasady postępowania od momentu planowania zakupu do utylizacji substancji, preparatu lub materiału niebezpiecznego.
6. Szkolenia pracowników. W procedurze zostały określone rodzaje, sposoby oraz formy organizacji obowiązkowych szkoleń w dziedzinie BHP. Wszyscy pracownicy Spółek z Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. podlegają obowiązkowym szkoleniom wstępnym, okresowym oraz według potrzeb specjalistycznym w dziedzinie BHP. Wszystkie szkolenia odbywają się według ustanowionych zasad oraz programów, które są zgodne z wymaganiami prawnymi.
7. Postępowanie w razie wypadku przy pracy. W procedurze zostały opisane rodzaje wypadków przy pracy oraz określone reguły postępowania podczas zaistnienia wypadku.
8. Przebywanie osób niezatrudnionych na terenie zakładu. Procedura określa tryb postępowania i zakres obowiązków dotyczący osób zlecających usługi, wykonawców, pracowników firm zewnętrznych oraz gości.
9. Doskonalenie i zapobieganie. Procedura określa sposób postępowania przy przeglądach warunków pracy, przeprowadzaniu analiz stanu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz podejmowaniu działań zmierzających do poprawy stanu BHP.

Struktura odpowiedzialności w obszarze BHP jest następująca:

- Dyrektor Zakładu/Fabryki odpowiada za zapewnienie niezbędnych zasobów do wdrożenia, funkcjonowania, nadzorowania i doskonalenia zasad BHP,
- Osoby kierujące pracownikami odpowiadają za stosowanie się do ustalonych procedur BHP, dbanie o przestrzeganie zasad BHP przez swoich pracowników,
- Inspektorzy i specjaliści BHP odpowiadają za stosowanie się do ustalonych procedur BHP, monitorowanie warunków pracy, sporządzanie raportów kwartalnych/rocznych, koordynowanie oraz pełnienie funkcji doradczej w zakresie stosowania i realizacji Polityki BHP.

Dbałość o podnoszenie poziomu kompetencji i świadomości wszystkich pracowników wyraża się w prowadzeniu działalności edukacyjnej wśród pracowników.

W 2018 roku (również w 2017 roku) nie było wypadków śmiertelnych wśród pracowników, ani wśród pracowników podwykonawców pracujących na terenie zakładów, nie stwierdzono żadnego przypadku choroby zawodowej.

W każdym z zakładów funkcjonują zastępy Zakładowych Ochotniczych Straży Pożarnych, skupiające łącznie ponad 80 strażaków-ochotników.

Jednostki te regularnie odbywają ćwiczenia, raz w roku organizowane są zawody strażackie połączone z firmowym piknikiem. W ten sposób FORTE propaguje ideę bezpieczeństwa i jednoczy pracowników wokół wspólnego celu.

Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności w obszarze BHP

TABELA 9. WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE BHP W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.

W 2018 I 2017 ROKU

	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
	2018	2017	2018	2017
Liczba wypadków przy pracy wśród osób wykonujących pracę na terenie zakładu	28	29	39	31
Wskaźnik częstości wypadków (wypadki na 1000 zatrudnionych)	8,97	9,03	11,01	8,77
Liczba dni niezdolności do pracy wśród pracowników spowodowana wypadkami	2 072	1 527	2 497	1 557
Wskaźnik ciężkości wypadków (liczba dni niezdolności do pracy / 1 wypadek)	74	52,66	64,03	50,23

Obszar Społeczny

Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. to aktywny uczestnik życia społecznego. Prowadzenie dialogu i partnerskiej współpracy z otoczeniem to jeden z filarów społecznej odpowiedzialności FORTE.

Społeczną misją FORTE jest wychowanie, edukowanie i kształtowanie postaw, w szczególności młodych ludzi, chętnych do działania na rzecz rozwoju osobistego i społecznego, dostrzegających potrzeby innego człowieka.

Polityka Dobroczynności

W ramach realizowanej Polityki Dobroczynności FORTE skupia się na inicjatywach, które mają na celu wyrównanie różnic społecznych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

FORTE podejmuje liczne inicjatywy i działania, mające na celu wsparcie edukacji i wszechstronny rozwój młodego pokolenia. Zaangażowanie w rozwój kultury i sztuki przejawia się we wspieraniu inicjatyw związanych z jej rozwojem, zachowaniem dorobku kulturalnego i dziedzictwa narodowego oraz instytucji i wydarzeń kulturalnych, które zlokalizowane są przede wszystkim w miejscach prowadzenia aktywności biznesowej.

Działalność charytatywną i sponsoringową Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. wytyczają dwa kierunki:

Działalność na rzecz edukacji i wychowania:

- współpraca z działającą przy Spółce Fundacją AMF „Nasza Droga”;
- współpraca z uczelniami wyższymi i szkołami średnimi kształcącymi przyszłą kadrę pracowniczą firmy przez m.in. staże, praktyki, organizację patronatów, konkursów, pomoce dydaktyczne i rzeczowe, organizację wykładów i konferencji naukowych;
- współpraca i pomoc rzeczowa w wyposażaniu placówek oświatowych i edukacyjnych;
- wspieranie badań i działalności dydaktyczno-naukowej w zakresie rozwoju przemysłu drzewnego i meblarskiego;
- indywidualna pomoc rzeczowa osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Działalność na rzecz rozwoju kultury i sztuki:

- wspieranie lokalnych wydarzeń kulturalnych m.in. koncertów, wystaw, festiwali;
- wspieranie lokalnych projektów w zakresie kultury fizycznej i sportu m.in. zawodów pożarniczych;
- wspieranie realizacji projektów kulturalnych mających na celu aktywizację lokalnych środowisk w obszarze sztuki i edukacji kulturalnej.

Przykłady realizacji Polityki Dobroczynności w FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.:

■ Fundacja AMF „Nasza Droga”

Fundacja w 2018 roku obchodziła 20-lecie swojej działalności. Fundacja skupia zdolną, ale potrzebującą wsparcia młodzież licealną i studentów z powiatu ostrowskiego. Dla podopiecznych fundacji organizowane są

spotkania, wykłady, warsztaty z autorytetami w różnych dziedzinach, wyjazdy kulturalne, obozy wakacyjne oraz wycieczki krajowe i zagraniczne. Młodzież otrzymuje również stypendia.

■ **Wolontariat pracowniczy**

Program FORMY – Fabryka Inicjatyw powstał z myślą o miejscach, w których mieszkają pracownicy FORTE, z myślą o ich sąsiadach, lokalnych środowiskach oraz o samych pracownikach, którzy chcą zmienić swoje otoczenie. Program umożliwia otrzymanie wsparcia finansowego lub pozafinansowego na realizację własnych projektów. Realizowane inicjatywy najczęściej dotyczą zagadnień takich jak: edukacja dzieci i młodzieży, kultura i sztuka, sport i rekreacja, ochrona i promocja zdrowia, środowisko i ekologia, wyrównanie różnic społecznych. W ramach **trzech edycji projektu zrealizowano 47 projektów. Obecnie trwa realizacja kolejnych 10, wybranych w 2018 roku, projektów z IV edycji.** Wyremontowano klasy, świetlice i stołówki szkolne, zagospodarowano zielone skwery i place zabaw, wytyczono trasę narciarską i rowerową oraz stworzono wiele innych, przyjaznych miejsc. Łączna kwota przeznaczona na realizację programu FORMY w latach 2016–2018 wyniosła około 292 tysiące złotych.

■ **Wsparcie na rzecz rozwoju i promocji kultury oraz lokalnych wydarzeń**

Grupa FORTE wspiera organizację przedsięwzięć, przyczyniających się do promocji regionu m.in. Suwałki Blues Festival, Festiwal Muzyki Cerkiewnej w Hajnówce. Oferowane jest wsparcie takich projektów społecznych, które aktywizują lokalne środowiska, sprzyjają integracji i wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców.

■ **Ostrowskie Forum Rozwoju**

W 2018 roku Grupa FORTE po raz kolejny była współorganizatorem i gospodarzem Ostrowskiego Forum Rozwoju – wydarzenia podczas którego czołowi przedsiębiorcy regionu i przedstawiciele samorządów spotykają się, aby porozmawiać o szansach i możliwościach dla rozwoju miasta. W ramach Forum Rozwoju odbywają się panele dyskusyjne, podczas których zaproszeni przedsiębiorcy, menedżerowie i samorządowcy dzielą się doświadczeniem i pomysłami jak przyciągnąć inwestycje do miasta, podnieść jego atrakcyjność, wykorzystać potencjał.

■ **Wsparcie edukacji**

FORTE współpracuje z uczelniami wyższymi, szkołami średnimi oraz samorządami miast, w celu rozwoju edukacji i szkolnictwa zawodowego. Spółka wspiera badania i działalność dydaktyczno-naukową w zakresie rozwoju przemysłu drzewnego i meblarskiego. Przedstawiciele FORTE uczestniczą w konferencjach i spotkaniach branżowych, podczas których dzielą się wiedzą i doświadczeniem. Dodatkowo została powołana klasa patronacka, w której kształcą się przyszli technolodzy drewna. Oferowany jest bogaty program płatnych staży i praktyk dla studentów.

■ **Przykładowe przedszkola „Żółty Słonik”**

Przykładowe przedszkola firmowe „Żółty Słonik” z oddziałami żłobkowymi są placówkami o najwyższych standardach w kraju. Grupa FORTE powiada dwie takie placówki. Od 2015 roku funkcjonuje przedszkole w Ostrowi Mazowieckiej, zaś od 2018 roku w Suwałkach. Przedszkole przykładowe ułatwia godzenie pracy zawodowej z życiem rodzinnym, jest swego rodzaju wsparciem dla młodych rodziców i umożliwia im bezstresowy powrót do pracy po narodzinach dziecka. Zajęcia prowadzone są w systemie dwujęzycznym, polsko-angielskim, na podstawie autorskiego programu nauczania. FORTE oferuje też dzieciom pracowników kolonie wzbogacone o warsztaty kulturalne, a także kursy językowe.

Odpowiedzialność za produkt

Jednym z głównych celów FORTE jest zapewnienie bezpieczeństwa użytkowania produkowanych mebli. Aby to zrealizować FORTE podejmuje szereg działań, między innymi analizuje przepisy prawne i normatywne krajów właściwych dla klientów. Obowiązujące normy są jednym z głównych aspektów branych pod uwagę podczas projektowania wyrobów. Spółka przeprowadza regularne badania wyrobów na zgodność z odpowiednimi standardami. Część badań odbywa się w wewnętrznym laboratorium Spółki. Laboratorium przystosowane jest do badania szaf, szafek RTV, komód i witryn. Głównym narzędziem weryfikacji mebli pod kątem bezpieczeństwa są badania konstrukcji przeprowadzane przez niezależne jednostki badawcze. Współpraca z tymi jednostkami prowadzona jest w zakresie badań oraz certyfikacji wyrobów. Formą potwierdzenia zgodności konstrukcji wyrobów na podstawie badań w jednostkach niezależnych są deklaracje zgodności, wystawiane przez FORTE.

Opracowane zostały procedury i instrukcje, które pozwalają zapewnić bezpieczeństwo wyrobów podczas transportu, między innymi bezpieczny sposób formowania oraz rozładunku pakietów transportowych. Zasady bezpiecznego użytkowania podawane są w instrukcjach montażu.

Na życzenie Klienta FORTE przekazuje szczegółowe informacje dotyczące produktu, związane z jego bezpieczeństwem mechanicznym oraz chemicznym. Udostępniane są również informacje związane z pochodzeniem materiału drzewnego – kraj pochodzenia i gatunki użytego drewna.

Odpowiedzialny marketing

Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. posiada wewnętrzny Kodeks Etyki Reklamy. Kodeks stanowi zbiór zasad jakimi powinni kierować się pracownicy FORTE odpowiedzialni za kształtowanie wizerunku marki korporacyjnej oraz kształtowanie przekazu reklamowego związanego z ofertą produktową.

Zasady te to między innymi: zakaz umieszczania w reklamach treści dyskryminujących, elementów, które zachęcają do aktów przemocy. Reklama FORTE nie może kreować negatywnego wizerunku innych podmiotów działających na rynku meblarskim, nie może być realizowana w sposób, który naraziłby na uszczerbek obiekty o znaczeniu historycznym lub artystycznym. Reklama nie może wprowadzać klienta w błąd i przez to nie wpływać na jego decyzję co do nabycia towaru lub usługi.

Reklamy FORTE nie mogą naruszać społecznego zaufania do prawidłowo realizowanych działań podejmowanych w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz wykorzystywać braku wiedzy jej odbiorców w zakresie ochrony środowiska naturalnego.

W raportowanym okresie nie odnotowano w Grupie przypadków niezgodności działań marketingowych z obowiązującymi przepisami prawa oraz wewnętrznym Kodeksem Etyki Reklamy Grupy FORTE.

Poszanowanie praw człowieka

Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. przestrzega zobowiązań wynikających z Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, czyli między innymi prawa do ochrony zdrowia, nauki, odpowiedniego i zadowalającego wynagrodzenia, zapewniającego jednostce i jej rodzinie egzystencję odpowiadającą godności ludzkiej, pomocy socjalnej, pracy, wolności myśli, sumienia i wyznania.

FORTE dokłada wszelkich starań dla poszanowania praw człowieka poprzez identyfikację, zapobieganie lub podejmowanie odpowiednich działań; zarówno przez organizację jak i strony, z którymi organizacja utrzymuje relacje.

W tym celu stale weryfikuje zgodność jej umów i ustaleń związanych z bezpieczeństwem z prawami człowieka oraz międzynarodowymi normami i standardami w zakresie egzekwowania prawa.

Polityka Personalna obowiązująca w Grupie zawiera deklarację poszanowania i przestrzegania wszystkich praw człowieka oraz zakaz dyskryminacji, pracy dzieci i pracy przymusowej.

W Polityce Różnorodności zawarta jest deklaracja szacunku i tolerancji w stosunku do każdego człowieka. FORTE chce tworzyć miejsca pracy, w których wszyscy bez względu na wiek, płeć, rasę i narodowość, pochodzenie etniczne, przekonania polityczne, stan zdrowia czy orientację seksualną będą się czuli docenieni i dowartościowani i będą mogli w pełni rozwijać się czerpiąc satysfakcję i zadowolenie z pracy.

Spółki należące do Grupy FORTE dbają o to, aby w umowach, jakie są zawierane z kontrahentami znajdowała się klauzula dotycząca poszanowania i przestrzegania praw człowieka.

przymusową, zatrudniającymi osoby w wieku poniżej legalnie obowiązującego minimum i stosującymi jakiegokolwiek praktyki dyskryminacyjne w stosunku do osób zatrudnionych.

Dostawcy FORTE składają oświadczenie, że nie wykorzystują pracy przymusowej i nie zatrudniają osób poniżej legalnie obowiązującego minimum oraz nie stosują jakiegokolwiek praktyk dyskryminacyjnych, mając na uwadze w szczególności poszanowanie zapisów Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. W przypadku gdy FORTE poweźmie informację o wystąpieniu przejawów jakiegokolwiek dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, przekonania religijne lub polityczne, bądź z uwagi na wszelkie inne cechy osobiste Dostawca FORTE jest zobowiązany do podjęcia zdecydowanych kroków mających na celu wyeliminować powyższe.

Podpisując Ogólne Warunki Dostaw dostawca Grupy FORTE zobowiązuje się do zapewnienia swoim pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, do terminowego wypłacania wynagrodzenia za wykonane prace, zobowiązując się, że jego pracownicy będą posiadali prawo do zrzeszania się w związkach zawodowych.

W raportowanym okresie nie zgłoszono ani nie potwierdzono w Grupie przypadków łamania praw człowieka, nie wpłynęła też do Grupy FORTE żadna informacja na temat łamania praw człowieka u podwykonawców.

Przeciwdziałanie korupcji

Polityka przeciwdziałania nadużyciom

Ogromne kwoty, na jakie opiewają zakupy i inwestycje prowadzone przez Spółkę zawsze rodzą potencjalne zagrożenie związane z zachowaniami nieetycznymi. Cyklicznie przeprowadzany w Spółce przegląd ryzyka identyfikując zagrożenia związane z nadużyciami. Wszelkie ryzyka biznesowe, w tym zachowania nieetyczne, podlegają monitoringowi. Zintegrowany system zarządzania, w dokumencie „Polityka przeciwdziałania nadużyciom FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.” (dalej: Polityka) określa zbiór zasad postępowania w przypadku podejrzenia działań lub zaniedbań o charakterze nadużyć. Naszym celem jest wyeliminowanie działań nieetycznych, doskonalenie procesów zarządczych oraz skuteczna ochrona reputacji Spółki, jej aktywów i pracowników.

Zgodnie z Polityką nadużycie rozumiane jest jako celowe działanie lub zaniechanie działania stanowiące złamanie przepisów prawa lub takie naruszenie wartości i zasad obowiązujących w Grupie FORTE, w wyniku którego dopuszczająca się go osoba odnosi nieuprawnione korzyści lub którego rezultatem są straty ponoszone przez Spółkę. Za nadużycia uważane są w szczególności: wszelkie formy zachowania korupcyjnego, oszustwo lub fałszerstwo, wymuszenie, kradzież (w tym przywłaszczenie wartości intelektualnej) lub nieuprawnione użycie zasobów, niezgodne z prawem użycie zastrzeżonych danych, spisek, zmowa, manipulacja danymi, działanie lub zaniechanie działania stanowiące naruszenie przepisów powszechnie obowiązującego prawa.

Polityka przeciwdziałania nadużyciom ma zastosowanie do wszelkich przypadków, gdy istnieje podejrzenie popełnienia nadużycia przez: pracowników FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. oraz Pracowników Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A., kontrahentów zewnętrznych: klientów, dostawców, kooperantów, podwykonawców, podmioty doradcze, inne podmioty, z którymi organizacja pozostaje w relacjach biznesowych.

Odpowiedzialność za wykrywanie i zapobieganie nadużyciom oraz za budowanie środowiska pracy wolnego od jakiegokolwiek przejawów nadużyć leży po stronie Zarządu FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. oraz kierownictwa struktur organizacyjnych Spółki i Grupy Kapitałowej. Każdy członek kadry zarządzającej przywiązuje szczególną wagę do ryzyka nadużyć lub jakiegokolwiek odstępstw od przyjętych zasad, nie tylko w obszarze, za który odpowiada, ale w całej Grupie Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A..

W FORTE nie jest akceptowane nie tylko dopuszczanie się nadużyć, ale także zatajanie wiedzy o takich działaniach.

Obowiązkiem kadry zarządzającej i wszystkich menedżerów jest w szczególności: identyfikacja ryzyka nadużyć w odniesieniu do obszarów, za które są odpowiedzialni, zapewnienie odpowiedniego systemu kontroli wewnętrznej, zapewnienie, aby wszyscy pracownicy w pełni rozumieli działanie istniejącego systemu kontroli wewnętrznej oraz

stosowali się do procedur kontroli, dokonywanie regularnych przeglądów systemu kontroli w celu zapewnienia ich przestrzegania, a także sprawdzenia, czy systemy te są nadal skuteczne.

Pracownicy Spółki są zobowiązani do niezwłocznego zgłaszania wszelkich swoich wątpliwości oraz przekazanych im informacji o potencjalnych działaniach korupcyjnych lub nadużyciach popełnionych przez współpracowników, kierownictwo, dostawców lub inne podmioty mające relacje biznesowe ze Spółką.

Spółka w systematyczny sposób rewiduje kategorie ryzyka nadużyć w tym ryzyko zachowania korupcyjnego. Dyrektorzy wraz z Biurem Audytu Wewnętrznego dokonują systematycznych przeglądów ryzyka nadużyć. Sposób analizy jest taki sam jak każdego innego ryzyka zidentyfikowanego w skali całej Grupy.

Uczciwe zasady w relacjach z kontrahentami

FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. dążą do kształtowania relacji z dostawcami i podwykonawcami w sposób uczciwy i partnerski. Do umów z dostawcami materiałów standardowo dołączany jest załącznik „Ogólne warunki dostaw FABRYK MEBLI FORTE S.A. z siedzibą w Ostrowi Mazowieckiej”. Dokument ten określa zobowiązania dostawcy w zakresie: zachowań etycznych, rzetelnego informowania, bezpieczeństwa produktów, poszanowania środowiska, zachowania tajemnicy. Podpisując ten dokument dostawca zobowiązuje się do nie oferowania żadnych korzyści pracownikom i przedstawicielom Spółki.

W 2018 roku nie stwierdzono przypadków nadużyć w organizacji.

RESPECT Index oraz audyty etyczne

FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. od 2016 należą do elitarnego grona spółek Warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych notowanych w indeksie RESPECT. Projekt RESPECT Index ma na celu wyłonienie spółek zarządzanych w sposób odpowiedzialny i zrównoważony. To badanie wieloetapowe. Do indeksu trafiają spółki, które charakteryzują się dobrą płynnością, nienagannie wypełniają zasady ładu korporacyjnego i dbają o dobre relacje z otoczeniem oraz ochronę środowiska. FORTE już trzykrotnie (w latach 2016, 2017 i 2018) pozytywnie przeszło trzystopniową kwalifikację do znalezienia się na liście RESPECT Index.

Weryfikacji są poddawane trzy główne obszary:

- Obszar Social (czynniki społeczne) – który obejmuje zagadnienia związane z BHP, zarządzaniem zasobami ludzkimi, relacjami z dostawcami, dialogiem z interesariuszami, raportowaniem społecznym.
- Obszar Environmental który obejmuje zagadnienia związane z zarządzaniem środowiskowych, ograniczeniem oddziaływania środowiskowego, bioróżnorodnością, aspektami środowiskowymi produktów i usług.
- Obszar Governance – który obejmuje zagadnienia związane z: zarządzaniem strategicznym, corporate governance, zarządzaniem ryzykiem, audytem wewnętrznym i systemem kontroli, relacjami z klientami.

W czwartym kwartale 2018 r. w dwóch zakładach Spółki – fabrykach w Ostrowi Mazowieckiej i w Hajnówce odbyły się audyty etyczne zgodności z międzynarodowym kodeksem ETI Base Code według procedury audytowej SMETA (Sedex Members Ethical Trade Audit).

Zakres audytu (tzw. 4-Pillar SMETA) obejmował: kwestie warunków zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska oraz uczciwe i etyczne praktyki biznesowe.

Istotną częścią audytów były anonimowe rozmowy z losowo wybranymi kilkudziesięcioma pracownikami.

Opublikowane na platformie SEDEX raporty z audytów SMETA potwierdzają, że FORTE jest odpowiedzialnym dostawcą działającym zgodnie z ETI Base Code.

Środowisko naturalne

Polityka Środowiskowa

Dla naszej planety – nasze zobowiązania

Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. nieustannie doskonali swoje działania w obszarze odpowiedzialnego biznesu. Przyjęta i aktualizowana Polityka Środowiskowa jest jednym z filarów zarządzania, wyznaczającym kierunki rozwoju FORTE. Jej misją jest wskazanie takich kierunków prowadzenia działalności, które pozwolą na rozwój w zgodzie i poszanowaniu każdego elementu środowiska naturalnego.

Poprzez włączenie kryteriów środowiskowych w ramy modelu biznesowego, FORTE wspiera zrównoważony rozwój i chroni środowisko, w którym prowadzi swoją działalność. Zobowiązania te zawarte są w Polityce Środowiskowej Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A., opublikowanej na stronie internetowej pod adresem: www.forte.com.pl

Zgodnie z Polityką Środowiskową, wszystkie podmioty wchodzące w skład Grupy FORTE oraz wszyscy pracownicy i współpracownicy są zobowiązani postępować w sposób profesjonalny i odpowiedzialny. Tym samym wszystkie te osoby zobowiązane są w sposób jednoznaczny i wiążący przestrzegać wartości zrównoważonego rozwoju, jakie definiują Grupę FORTE.

Cele Polityki Środowiskowej zostały postawione na okres pięciu lat, począwszy od 2016 roku, w którym zidentyfikowano aspekty środowiskowe działalności i wynikającą z nich skalę oddziaływań. Pięcioletni okres założony na osiągnięcie ustalonych celów wynika głównie ze złożonej specyfiki działalności produkcyjnej oraz planowanych zadań, których realizacja często warunkowana jest długotrwałym procesem inwestycyjnym, potrzebą wdrożenia nowych rozwiązań i technologii w wielu obszarach lub wynika z długotrwałego procesu budowania świadomości ekologicznej.

Zasadą wyznaczającą kierunki działań dla zrównoważonego rozwoju jest:

- ograniczenie zużycia paliw, energii i wody w celu ochrony naturalnych zasobów nieodnawialnych,
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń podczas produkcji, magazynowania i transportu wyrobów oraz budowa zamkniętego obiegu gospodarki odpadami w celu stworzenia inteligentnego, integrującego i zrównoważonego wzrostu, poprzez wydajne wykorzystanie zasobów i minimalizację poziomu emisji dwutlenku węgla w ramach prowadzonej działalności.

Polityka środowiskowa zakłada wdrażanie rozwiązań chroniących środowisko naturalne w następujących obszarach: planowania, magazynowania i dystrybucji, projektowania procesów, produkcji, pakowania i użytkowania.

Magazynowanie wyrobów i logistyka w łańcuchu dostaw to ważny aspekt prowadzonej działalności. W celu stworzenia zintegrowanego łańcucha dostaw prowadzona jest współpraca z odpowiedzialnymi partnerami w procesach systemu logistycznego, tj. planowania i rozwoju produktu, oraz realizacji zamówień w łańcuchu dostaw.

Aby ograniczyć ryzyko środowiskowe, FORTE realizuje inicjatywy rozwoju zrównoważonego w łańcuchu dostaw. Wymogi, płynące od strony klientów (np. potwierdzenia, że wyroby produkowane są w sposób przyjazny dla środowiska), przyczyniają się do określenia podobnych wymagań w stosunku do dostawców.

Jednym z podstawowych działań w odniesieniu do łańcucha dostaw jest optymalizacja transportów oraz wybór dostawców materiałów i usług. Optymalizacja załadunków i wysyłek realizowana jest w sposób pozwalający na ograniczanie tras przewozów a tym samym zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami wynikającymi z transportu.

Polityka środowiskowa nakłada obowiązek oceniania oddziaływania środowiskowego dostawców, w szczególności oddziaływania produktowego.

Wybór dostawcy materiałów i surowców uwzględnia wymagania konsumentów, np. w zakresie ograniczania wielkości emisji, braku stosowania substancji szkodliwych, pozyskiwania materiałów z odzyskanych surowców czy też zrównoważonej gospodarki leśnej.

Procesy produkcyjne są projektowane w sposób zapewniający maksymalne wykorzystanie materiałów, które są starannie dobierane i oceniane pod kątem cech mogących oddziaływać na środowisko. W przypadku opakowań papierowych, kartonowych bądź materiałów drzewnych, celem jest używanie wyłącznie materiałów pochodzących z lasów, które są zarządzane w sposób zrównoważony i chronią różnorodność biologiczną. Zapobiega to stosowaniu drewna i wyrobów drzewnych pochodzących z: lasów naturalnych bądź zagrożonych zanikiem, lasów wycinanych nielegalnie, plantacji leśnych powstałych w wyniku prowadzonego od 1994 r. procesu przekształcania lasów naturalnych, a także siedlisk gatunków zagrożonych wyginieciem.

Proces produkcji prowadzony jest ściśle według wytycznych optymalizacji zużycia materiałów oraz w oparciu o technologie i rozwiązania pozwalające na ograniczenie zużycia energii i paliw. Opakowania wyrobów gotowych optymalizowane są pod względem wagi i objętości.

Efektywne zarządzanie gospodarką materiałową polega na:

- optymalizacji procesów pakowania,
- stosowaniu wytycznych procesów klejenia i optymalizacja zużycia klejów,
- ograniczaniu zużycia płyty poprzez planowanie rozkrojów płyt w sposób minimalizujący ilość odrzutów,
- wdrożeniu projektów poprawy wydajności wybranych grup materiałowych,
- ponownym użyciu w procesach pozostałości materiałowych – płyty i kartonu.

Racjonalnie gospodarując materiałami FORTE ogranicza wolumen odpadów. Ma to zasadnicze konsekwencje środowiskowe, związane ze zmniejszeniem negatywnego wpływu na środowisko poprzez ograniczenie eksploatacji surowców niezbędnych do produkcji używanych materiałów i ograniczenie ilości składowanych odpadów.

FORTE edukuje i uświadamia dostawców, odbiorców, kontrahentów, konsumentów, pracowników, współpracowników jak ważna jest dbałość o środowisko naturalne.

Te główne obszary tworzą ramy kompleksowego i systematycznego procesu zarządzania środowiskowego w całym cyklu życia produktów.

Bioróżnorodność

Działalność produkcyjna Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. obejmuje głównie produkcję mebli z płyt drewnopochodnych. Działalność produkcyjna i dystrybucyjna prowadzona jest w Zakładzie w Ostrowi Mazowieckiej, magazynie wysokiego składowania DYSTRI – FORTE Sp. z o.o. w Ostrowi Mazowieckiej, Oddziałach FORTE w Suwałkach, w Białymstoku i w Hajnówce.

Działalność produkcyjna skupia się w większości w województwie podlaskim o surowym klimacie Polski północno-wschodniej i w mniejszym stopniu w województwie mazowieckim, gdzie podobnie jak na większości Niżu Środkowopolskiego, dominuje klimat przejściowy między oceanicznym a kontynentalnym. Warunki te kształtują środowisko w miejscach prowadzenia działalności przez FORTE i warunkują możliwości funkcjonowania fabryk.

Lokalizacja fabryk produkcyjnych Grupy FORTE została zaplanowana i dobrana tak, aby nie ingerować w przyrodniczo cenne zasoby naturalne. Dotyczy to zarówno przyrody ożywionej jak i nieożywionej. Każda z fabryk funkcjonuje na peryferiach miast w otoczeniu obszarów zainwestowanych, na których widoczny jest wpływ działalności człowieka, a roślinność kształtowana jest w głównej mierze w wyniku zabiegów pielęgnacyjnych i prowadzonych nasadzeń zieleni. Dlatego badania (analiza przyrodnicza) oddziaływania na środowisko przyrodnicze prowadzone jest jedynie na etapie planowania inwestycji (podczas procedur OOS) oraz w przypadkach pozyskiwania pozwoleń i decyzji z zakresu ochrony środowiska.

W sąsiedztwie zakładów znajdują się w głównej mierze tereny produkcyjno-magazynowo-usługowe i tereny infrastruktury komunikacji kołowej i szynowej. Wśród elementów przyrody na terenach zakładów oraz w ich bezpośrednim otoczeniu występują głównie sosny pospolite, olsza czarna, brzozy brodawkowate i omszone, graby, lipy, jesiony, osiki, topole czarne, klony pospolite, wiązy polne, różnego rodzaju gatunki wierzb oraz roślinność ozdobna: żywotniki, bukszpany itp.

Najbliżej położone tereny cenne przyrodniczo to:

- w Suwałkach – otulina Wigierskiego Parku Narodowego, znajdująca się w kierunku północnym w odległości ok. 0,89 km od Oddziału w Suwałkach i ok. 3,3 km od Fabryki produkcji płyty wiórowej w Suwałkach TANNE. Wigierski Park Narodowy znajduje się w odległości ok. 4,5 km. Najbliżej położony teren ochronny od Fabryki TANNE znajduje się w odległości ok. 1,18 km i jest to Obszar Chronionego Krajobrazu – Puszcza i Jeziora Augustowskie objęty siecią Natura 2000 jako Obszar Specjalnej Ochrony „Puszcza Augustowska” o kodzie PLB 200002 i Specjalny Obszar Ochronny „Ostoja Augustowska” kod PLH200005
- w Ostrowi Mazowieckiej – obszar NATURA 2000 tj. Obszar Specjalnej Ochrony OSO „Puszcza Biała” o kodzie PLB140007 usytuowany w kierunku północno-wschodnim, okalający teren zakładu w odległości ok. 2.3 km oraz w kierunku południowo-zachodnim, w odległości ok. 2.9 km od granic terenu FORTE w Ostrowi Mazowieckiej
- w Białymstoku – obszar NATURA 2000 tj. Specjalny Obszar Ochrony SOO „Bagienna Dolina Narwi” o kodzie PLB200001 i Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Knyszyńska” o kodzie PLB 200003 oddalone ponad ok. 2,0 km od Oddziału w Białymstoku. Bliżej funkcjonują jedynie dwa niewielkie rezerваты przyrody (re. Antoniuk i rez. Las Zwierzyniecki) funkcjonujące wśród miejskiej zabudowy Białegostoku.
- w Hajnówce – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 OSO „Puszcza Białowieska”, który jest równocześnie uznany jako Specjalny Obszar Ochrony SOO Dyrektywy siedliskowej (kod PLC200004) stanowiący wieloprzestrzenny element systemu przyrodniczego o znaczeniu europejskim i funkcjach: ekologicznej, bioklimatycznej, naukowo-dydaktycznej, turystyczno-rekreacyjnej i gospodarczej – usytuowany jest w odległości ok. 800 m w kierunku wschodnim od Oddziału w Hajnówce. Są to lasy wchodzące w skład obszaru chronionego krajobrazu „Puszcza Białowieska”. Teren Białowieskiego Parku Narodowego, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa Ludzkości znajduje się w odległości ok. 9,0 km w kierunku wschodnim.

Żadna z fabryk nie znajduje się w pobliżu pomników wpisanych na „Listę dziedzictwa światowego” bądź w dolinie cieków wodnych oraz innego drobnoprzestrzennego systemu przyrodniczego stanowiącego ciąg powiązań przyrodniczych o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, krajobrazowych i gospodarczych.

Działalność żadnej z fabryk nie zakłóca funkcjonowania korytarzy ekologicznych bądź gatunków ujętych w Czerwonej Księdze Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i jej Zasobów i na krajowych listach gatunków chronionych z siedliskami.

Lokalizacja fabryki płyty wiórowej została dobrana tak, aby nie ingerować w naturalnie cenne przyrodniczo tereny. Uruchomiona w 2018 roku fabryka płyt wiórowych w Suwałkach zlokalizowana jest w Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej oddalanej ok. 6,5 km na południe od centrum miasta Suwałki. W zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia nie znajdują się obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. Najbliższe tereny chronione to Obszar Chronionego Krajobrazu – Puszcza i Jeziora Augustowskie” oddalone ok. 1,18 km od fabryki, który podlega ochronie, również w ramach programu NATURA 2000.

Fabryka płyt wiórowych została wybudowana po przeanalizowaniu wszelkich możliwych oddziaływań na środowisko i po uzyskaniu wymaganych decyzji i uzgodnień organów ochrony środowiska. Zastosowano innowacyjne rozwiązania technologiczne w celu zapewnienia bezpieczeństwa dla ludzi i środowiska. Zastosowano technologię, która: pozwala na cichy i stabilny proces produkcji, minimalizuje emisje do powietrza dzięki zastosowaniu szeregu

filtrów, cyklofiltrów i dwóch najnowocześniejszych elektrofiltrów WESP, wykorzystuje zamknięty obieg wody technologicznej, wyklucza uciążliwości zapachowe, spełnia najbardziej rygorystyczne normy prawne.

Oddziaływanie zakładów Grupy FORTE nie powoduje znaczącego wpływu na środowisko przyrodnicze i naturalne ekosystemy. Produkcja odbywa się w głównej mierze w oparciu o materiały i wyroby wytworzone w sposób powodujący jak najniższą uciążliwość dla środowiska ze wskazaniem, ich potencjalnego wpływu na środowisko.

Produkcja mebli nie wymaga bezpośredniego znaczącego zużycia surowców naturalnych. Dotychczas jedynym surowcem naturalnym pobieranym wprost ze środowiska w miejscu prowadzonej działalności, była woda z własnego ujęcia w Suwałkach, przeznaczana głównie na cele socjalno-bytowe.

Surowce naturalne używane są w procesie produkcji płyty wiórowej. Drewno, stanowi największą grupę materiałową do produkcji płyty, pochodzącą wprost z zasobów naturalnych środowiska. Drugim znaczącym surowcem naturalnym wykorzystywanym w tym procesie jest woda, która również pobierana jest z własnych ujęć.

Korzystanie z zasobów wodnych opiera się na przeprowadzonych badaniach hydrogeologicznych, które dopuściły ten zakres korzystania ze środowiska bez naruszania istniejących zasobów wód podziemnych. Natomiast zużycie drewna podlega ścisłej kontroli w myśl obowiązujących w grupie zasad gospodarki materiałowej uwzględniającej normy FSC i EUTR.

W fabrykach produkujących meble nie są wytwarzane ścieki przemysłowe, których niekontrolowane przedostanie się do środowiska, mogłoby zakłócić funkcjonowanie ekosystemów. Natomiast ścieki opadowe odprowadzane są szczelnymi systemami kanalizacji opadowej, zarządzanymi przez lokalne jednostki samorządowe. Fabryki dbają o zachowanie naturalnej retencji i tam gdzie jest to możliwe, wody opadowe po odpowiednim oczyszczeniu wprowadzane są do ziemi.

Przejawem odpowiedzialnego podejścia do przyrody ożywionej i nieożywionej jest przyjmowanie rozwiązań wykraczających ponad wymogi prawa. Przykładem jest tu technologia zastosowana w fabryce płyty oraz stosowanie szerszego katalogu odpadów w ramach segregacji.

Odpady wymienione w katalogu odpadów jako jeden rodzaj są dodatkowo rozsegregowywane w celu umożliwienia odzysku jak największej ilości wytwarzanych odpadów. Dzięki temu tylko niewielki odsetek odpadów, których nie można poddać odzyskowi, trafia na składowiska.

Grupa FORTE w 2018 roku przeprowadziła szereg istotnych projektów związanych z szeroko pojętą ekologią:

- uzyskano certyfikat zintegrowanego systemu zarządzania ISO 9 000 i ISO 14 000, który integruje jakość z kryteriami środowiskowymi w ramach modelu biznesowego,
- objęto wszystkie produkowane meble certyfikatem FSC, który promuje odpowiedzialne gospodarowanie zasobami leśnymi.

W roku 2018 w Spółkach Grupy FORTE nie odnotowano znaczących wypadków ani innych poważnych incydentów, w konsekwencji których doszłoby do istotnych zanieczyszczeń wody i gruntu i które mogłyby spowodować naruszenie fauny bądź flory.

Surowce i materiały

Zużycie materiałów i surowców jest ściśle związane z wielkością produkcji. Podstawowym materiałem do produkcji płyty jest drewno, natomiast do produkcji mebli – płyta wiórowa zarówno surowa, jak i uszlachetniona.

Wśród grup materiałowych, których zużycie stanowi znaczący aspekt środowiskowy w Grupie FORTE zidentyfikowano:

- a) materiały produkcyjne
  - drewno/biomasa, kleje, utwardzacz i żywice – stosowane głównie w procesach produkcji i uszlachetniania płyty,
  - płyta wiórowa i kleje – stosowane głównie w procesach produkcji mebli
- b) materiały opakowaniowe:
  - karton, folie, styropian

Dzięki wykorzystywaniu w 100% kartonów wyprodukowanych z surowców wtórnych Spółka zmniejsza znacznie zużycie surowców naturalnych i ogranicza pośredni wpływ na środowisko.

Procedura należytej staranności

Przy zakupie materiałów drewnopochodnych spoza UE Grupa stosuje zasady określone Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego nr 995/2010 z 20 października 2010 roku dotyczące należytej staranności przy zakupach produktów drzewnych i zawierających drewno (EUTR), które ma na celu przeciwdziałanie handlowi nielegalnie pozyskanym drewnem i produktami z drewna. Stosowany jest zestaw procedur i środków zwany dalej „systemem zasad należytej staranności”. W 2018 r. 100% materiałów drewnopochodnych zakupionych poza UE, zostało nabyte z zgodzie z rozporządzeniem EUTR.

Zakłady produkcyjne w Grupie FORTE osiągają jakość produktu o standardach wyższych niż wymagają normy. W zakładach produkowana i używana jest płyta wiórowa z niską emisją formaldehydu (płyta E0,5 i E1). W 2018 TANNE Sp. z o. o. otrzymała certyfikat CARB dla produkowanych tworzyw drzewnych na zgodność emisji formaldehydu z wymaganiami California Air Resources Board (CARB). Jest to wyraz naszej odpowiedzialności i odpowiedź na rosnące wymagania rynku.

Kluczowe wskaźniki efektywności w obszarze środowiskowym

Zużycie energii

Poprawa efektywności energetycznej to dla FORTE bardzo ważny aspekt środowiskowy o globalnym zasięgu z uwagi na skalę korzystania ze środowiska wytwórców użytkowych nośników energii. Tradycyjna produkcja energii wykorzystywanej przez FORTE czerpie z otoczenia takie czynniki jak surowce mineralne, woda i czyste powietrze oddając w zamian odpady, spaliny, pyły, ścieki i gazy cieplarniane, które zmieniają klimat.

Chcąc ograniczyć powyższe oddziaływania i ślad węglowy, zakładów z Grupy FORTE dążymy do zmniejszenia zużycia i strat energii poprzez:

- uwzględnianie efektywności energetycznej maszyn podczas dokonywania zakupów inwestycyjnych, stosowanie energooszczędnych maszyn i urządzeń,
- ograniczanie czasu jałowej pracy maszyn i urządzeń – samokontrola pracownicza,
- optymalizacja i skracanie tras przejazdów pojazdów wolnobieżnych w ramach komunikacji wewnętrznej,
- termomodernizację obiektów,
- oszczędność energii poprzez eliminowanie zbędnej pracy maszyn i urządzeń zasilanych energią elektryczną,
- zakupy sprzętu i urządzeń posiadających certyfikaty niskiej energochłonności.

W 2018 w Spółkach Grupy FORTE nie wykorzystywano energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Wzrost zużycia energii elektrycznej w Grupie Kapitałowej jest wynikiem uruchomienia fabryki płyty „Tanne” Sp. z o.o.

TABELA 10. ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.

		W ROKU 2018 I 2017			
		FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
		2018	2017	2018	2017
Energia elektryczna	jed. [MWh]	44 657	46 514	82 642	48 036

TABELA 11. ZUŻYCIE ENERGII CIEPLNEJ W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.

W ROKU 2018 I 2017 WEDŁUG GŁÓWNYCH ŹRÓDEŁ JEJ POZYSKANIA

	jed.	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
		2018	2017	2018	2017
Energia ciepła pozyskana z kotłowni zakładowych	[GJ]	90 364	86 602	449 012	86 602
Energia ciepła zakupiona od zewnętrznego podmiotu	[GJ]	17 335	10 190	28 704	23 562
Razem	[GJ]	107 700	96 792	477 716	110 164

Zużycie wody

Wody podziemne jako surowiec naturalny którego zasoby dobrej jakości (przydatne do picia) są ograniczone, stanowią ważny aspekt Polityki Środowiskowej Grupy FORTE pomimo, że woda nie była używana do procesów produkcji mebli.

W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. woda używana jest głównie na cele socjalno-bytowe, p.poż i do podlewania terenów zielonych i tylko w jednej lokalizacji – w Suwałkach, niewielkie ilości wody używane były do celów produkcyjnych (przygotowywania mieszanki klejowej).

W fabryce „TANNE” Sp. z o.o. woda używana jest w procesach produkcji płyty wobec czego dbałość o racjonalne jej wykorzystanie stanowi przedmiot działań, mających na celu budowanie zamkniętych obiegów wody.

Zakłady produkcyjne mebli pobierają wodę głównie z lokalnych sieci wodociągowych z wyjątkiem Oddziału w Suwałkach, który dodatkowo posiada własne ujęcie wody. Zakład produkcji płyty, również korzysta z dwóch źródeł zaopatrzenia w wodę tj. z własnego ujęcia wody oraz wody z miejskiej sieci wodociągowej.

FORTE monitoruje i wdraża rozwiązania minimalizujące zużycie wody oraz rozwiązania minimalizujące oddziaływanie wód opadowych na środowisko gruntowo-wodne. Wypełnia tym samym wszelkie zobowiązania zawarte w obowiązujących pozwoleniach i przepisach prawa.

TABELA 12. ZUŻYCIE WODY W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.

W ROKU 2018 I 2017 WEDŁUG ŹRÓDEŁ POZYSKANIA

	jed.	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
		2018	2017	2018	2017
Woda pobrana z sieci miejskiej – zakupiona od zewnętrznego podmiotu	[m ³]	23 874	28 203	30 591	29 907
Woda pobrana z własnej studni głębinowej	[m ³]	34 213	29 609	107 089	30 284
Razem	[m ³]	58 087	57 812	137 680	60 191

Emisje do atmosfery

Zapotrzebowanie na energię ciepłą, zużycie paliw w pojazdach i emisje z procesów technologicznych stanowią główne źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza, zarówno w procesach wytwórczych jak i w całym łańcuchu dostaw.

Głównym źródłem emisji są instalacje technologiczne i instalacje spalania paliw mające na celu zapewnienie energii cieplnej. Z uwagi na specyfikę działalności, w 2018 r. źródłem emisji zorganizowanej do powietrza były:

- Instalacje spalania paliw FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w Ostrowi Mazowieckiej, Oddziału w Suwałkach i Białymstoku (w 1 kwartale),
- Instalacja spalania paliw TANNE Sp. z o.o. w Suwałkach

- c. Instalacje technologiczne FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w Ostrowi Mazowieckiej, Oddziału w Suwałkach, Białymstoku i Hajnówce
- d. Instalacje technologiczne do produkcji i uszlachetniania płyty TANNE Sp. z o.o. w Suwałkach

Analiza oddziaływań w zakresie emisji do powietrza wskazuje iż w latach 2017 i 2018 znaczące mogły być:

- emisje gazów cieplarnianych: CO, CO₂ z instalacji spalania,
- emisje gazów i substancji innych niż gazy cieplarniane SO_x, NO_x i Pyłu całkowitego z instalacji spalania,
- emisje pyłów z procesów technologicznych.

TABELA 13. EMISJA DO ATMOSFERY GAZÓW CIEPLARNIANYCH W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.

I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. W ROKU 2018 I 2017

	jed.	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
		2018	2017	2018	2017
Dwutlenek węgla (CO ₂)	[Mg]	13 058	13 586	40 817	13 586

TABELA 14. EMISJE Z PROCESÓW SPALANIA W INSTALACJACH W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.

I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. W ROKU 2018 I 2017

	jed.	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
		2018	2017	2018	2017
Pył całkowity	[Mg]	4,07	4,86	5,84	4,86
Tlenki azotu (NO _x /NO ₂)	[Mg]	16,18	13,58	53,62	13,58
Tlenki siarki (SO _x /SO ₂)	[Mg]	11,84	11,70	16,68	11,70

TABELA 15 EMISJA GŁÓWNYCH SUBSTANCJI (PYŁ CAŁKOWITY) Z PROCESÓW TECHNOLOGICZNYCH

W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. W ROKU 2018 I 2017

	jed.	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
		2018	2017	2018	2017
Pył (ogólny)	[Mg]	11,12	12,91	13,53	12,91

Emisje odpadów

W Spółkach Grupy FORTE wprowadzone zostały i są na bieżąco aktualizowane wewnętrzne regulacje, które wyznaczają zasady postępowania z odpadami adekwatnie do zmian prawnych i organizacyjnych. Celem jest minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz postępowanie z nimi w uporządkowany sposób.

Gospodarka odpadami w Grupie FORTE polega na optymalizacji wykorzystania materiałów we wszystkich dziedzinach działalności produkcyjnej i magazynowej w celu minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów. Natomiast odpady, których wytworzenia nie dało się uniknąć są w pierwszym etapie segregowane „u źródła”, przygotowywane do transportu a następnie przekazywane podmiotom posiadającym stosowne pozwolenia w celu poddania procesom odzysku a ostatecznie unieszkodliwienia.

W celu prawidłowej realizacji zadań dotyczących gospodarowania odpadami w Grupie FORTE, scentralizowano zarządzanie gospodarką odpadami i nawiązano współpracę z dwoma odbiorcami odpadów, którzy na podstawie zawartych umów zapewniają odbiór wszystkich rodzajów odpadów. Odbiorcy posiadają niezbędne zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarowania odpadami.

W zakładach wytwarzane są następujące rodzaje odpadów:

- odpady zbierane selektywnie: odpady drzewne (z podziałem na frakcje i rodzaj materiału odpadowego), makulatura, tworzywa sztuczne (w tym: styropian, tworzywa wysokiej gęstości, tworzywa niskiej gęstości), złom, szkło, odpady niebezpieczne np.: elektroodpady, oleje i sorbenty,
- odpady zmieszane: poprodukcyjne i komunalne.

Grupa FORTE przyjęła ambitną politykę gospodarowania odpadami, która wykracza znacznie ponad wymogi określone przepisami prawa. Fabryki prowadzą dodatkową segregację z podziałem na frakcje materiałowe w ramach jednej grupy odpadowej. Ma to na celu zmniejszenie ilości odpadów niesegregowanych w ogólnej ilości wytwarzanych odpadów co najmniej o 10% i odzyskanie z odpadów jak największej ilości surowców.

Celem Grupy jest też zmniejszenie o 5% ilości wytwarzanych odpadów w odniesieniu do jednostki produkcji. Osiągnięcie celu założono w okresie 5-letnim, biorąc jako rok wyjściowy rok 2016.

**TABELA 16. EMISJA ODPADÓW W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.
I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. W ROKU 2018 I 2017**

	jed.	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
		2018	2017	2018	2017
Odpady inne niż niebezpieczne	[Mg]	44 273	43 970	46 135	44 199
Drzewne	[Mg]	39 323	37 628	39 490	37 628
Makulatura	[Mg]	2 517	1 901	2 529	1 903
Styropian	[Mg]	115	95	115	95
Folia opakowaniowa	[Mg]	140	166	141	166
Złom	[Mg]	356	95	406	105
Szkło	[Mg]	158	230	159	230
Odpady zmieszane poprodukcyjne	[Mg]	436	1 238	592	1 392
Odpady zmieszane komunalne	[Mg]	191	268	252	308
Inne pozostałe odpady	[Mg]	1 037	2 349	2 452	2 373
Odpady niebezpieczne	[Mg]	29,5	36,1	39,3	36,1
Elektroodpady	[Mg]	0,7	26,8	0,8	26,8
Oleje	[Mg]	1,5	2,1	6,4	2,1
Sorbenty	[Mg]	2,3	0,7	2,8	0,7
Inne pozostałe odpady	[Mg]	25,0	6,5	29,3	6,5

**TABELA 17. CAŁKOWITA MASA ODPADÓW W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.
I GRUPIE KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. W ROKU 2017 I 2016 W PODZIALE WG METODY ZAGOSPODAROWANIA**

	jed.	FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
		2018	2017	2018	2017
Odpady przekazane do odzysku	[Mg]	39 704	43 921	41 418	44 151
Odpady przekazane do unieszkodliwiania	[Mg]	74	85	232	85

Emisje ścieków

W latach 2017/2018 zakłady produkcyjne w Grupie FORTE wytwarzały:

- z zakładów produkcji mebli: ścieki bytowe – ujmowane w lokalne, szczelne systemy kanalizacyjne
- z zakładu produkcji płyty: ścieki bytowe i ścieki przemysłowe ujmowane w lokalne, szczelne systemy kanalizacyjne

Ścieki z każdej instalacji, zbierane są rozdzielnymi instalacjami i kierowane są do systemów lub urządzeń kanalizacji komunalnej, a następnie poddawane procesom oczyszczania w lokalnych oczyszczalniach ścieków. Funkcjonowanie

tych rozwiązań uregulowane jest stosownymi umowami z gestorami sieci. Ilość odprowadzanych ścieków jest zmienna i ściśle uzależniona od wielkości produkcji i ilości zatrudnionych pracowników oraz analogiczna do ilości pobranej wody.

Aby jakość odprowadzanych ścieków nie wywierała negatywnych skutków w środowisku regularnie dokonywane są przeglądy i konserwacja sieci kanalizacyjnych a każda stwierdzona nieprawidłowość jest niezwłocznie usuwana przez wyspecjalizowane służby.

**TABELA 18. EMISJA ŚCIEKÓW SOCJALNO-BYTOWYCH W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A.
I GRUPY KAPITAŁOWEJ FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. W ROKU 2018 I 2017**

		FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.		Grupa Kapitałowa FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.	
jed.		2018	2017	2018	2017
Ścieki socjalno-bytowe	[m ³]	54 351	54 841	69 208	57 220
Ścieki przemysłowe	[m ³]	0	0	2 598	0

W roku 2017 i 2018 nie odnotowano znaczących wypadków ani innych poważnych incydentów, w konsekwencji, których doszłoby do istotnych zanieczyszczeń wody, gruntu czy powietrza, których skutkiem byłyby realne straty w środowisku.

Podpisy Członków Zarządu:

Prezes Zarządu
Maciej
Formanowicz

Członek
Zarządu
Maria
Małgorzata
Florczuk

Członek
Zarządu
Klaus Dieter
Dahlem

Członek
Zarządu
Mariusz
Jacek Gazda

Członek
Zarządu
Andreas Disch

